ΕΚΘΕΣΗ
ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΧΑΓΗ
ΟΛΛΑΝΔΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ

Συντάκτης
Κουτσής Δημήτριος
Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

Χάγη, Ιούνιος 2018

Amaliastraat 1, 2514 JC, Den Haag, Tel: +31 (0)70 356 11 99, Fax: +31 (0)70 361 57 47
E-mail: ecocom-hague@mfa.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΟΛΛΑΝΔΙΑ – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 4

1. Στοιχεία Γεωγραφίας 4
2. Πληθυσμός 4
3. Πολιτικό σύστημα – Πολίτευμα 4
4. Νομοθετική εξουσία 4
5. Εξωτερικές σχέσεις 5

5.1 Ολλανδία – Ευρωπαϊκή Ένωση 5

5.2 Συμμετοχή Ολλανδίας σε Διεθνείς Οργανισμούς 5

5.3 Διεθνείς Συμφωνίες 7

5.4 Διμερείς συμφωνίες (οικονομικού περιεχομένου) 7

5.5 Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης 7

5.5.1 Τύπος 8

5.5.2 Ραδιοτηλεόραση 9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΟΛΛΑΝΔΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ 10

1. Γενικά Στοιχεία 10
2. Βασικά Οικονομικά Μεγέθη 11
3. Εξέλιξη και Ανάλυση Βασικών Οικονομικών Μεγεθών 11

3.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν 11

3.2 Γεωργία/Αγροτική παραγωγή 11

3.3 Βιομηχανία/βιομηχανική παραγωγή 13

3.4 Υπηρεσίες 14

3.5 Πληθωρισμός-Δημόσια & ιδιωτική κατανάλωση 13

3.6 Αγορά εργασίας 13

3.7 Εξωτερικό Εμπόριο 14

4. Κρατικός Προϋπολογισμός 19
5. Οικονομικό – Επιχειρηματικό Περιβάλλον 20
6. Τραπεζικός Τομέας 31
7. Υποδομές - Μεταφορές 31
8. Κανονιστική Συμμόρφωση 34
9. Συναλλαγματικές Ισοτιμίες 34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ 35

1. Διμερές Εμπόριο 36

1.2 Εντοπισμός προιόντων με προοπτικές αύξησης εξαγωγών 43
2. Επενδύσεις 44
3. Χρηματιστήριο 46
4. Τουρισμός 47
5. Τομείς Συνεργασίας 47
6. Έργα – Προκηρύξεις 48
7. Δράσεις Οικονομικής Διπλωματίας 48
8. Προτάσεις ανάληψης δράσεων 48
9. Διεθνείς Εκθέσεις 48

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ1: ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ 55

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε: ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ 57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ: ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 58

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ: ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ 59

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΟΛΛΑΝΔΙΑ – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Στοιχεία Γεωγραφίας

Η Ολλανδία βρίσκεται στη Δυτική Ευρώπη μεταξύ Γερμανίας και Βελγίου και βρέχεται από τη Βόρεια Θάλασσα. Τα χερσαία σύνορά της είναι 1.027 χιλ. (450 χιλ. με το Βέλγιο, 577 χιλ. με τη Γερμανία) και η ακτογραμμή της είναι 451 χιλ.

Είναι η 23η σε μέγεθος χώρα της ΕΕ με συνολική έκταση 41.540 τετρ. χιλ. (λίγο μικρότερη από τη Δανία) και η χώρα με τη μεγαλύτερη αναλογία στην ΕΕ, υδάτινης προς συνολικής έκτασης, καθώς το 18,8% της έκτασής της καλύπτεται από ύδατα (εσωτερικά ύδατα).

Σε σύγκριση με την Ελλάδα, η Ολλανδία έχει έκταση μικρότερη από το 1/3 της έκτασης της Ελλάδας, όση περίπου η Μακεδονία και η Θράκη μαζί.

2. Πληθυσμός

Τον Δεκέμβριο του 2017 ο πληθυσμός της Ολλανδίας ανήλθε σε 17.081.507 κατοίκους.

3. Πολιτικό σύστημα – Πολίτευμα

Το πολίτευμα της Ολλανδίας είναι Συνταγματική Μοναρχία. Το ολλανδικό Κοινοβούλιο αποτελείται από δύο σώματα. Τη Βουλή των Αντιπροσώπων με 150 βουλευτές (Κάτω Βουλή) και τη Γερουσία με 75 γερουσιαστές (Άνω Βουλή). Και τα δύο σώματα εκλέγονται ανά τέσσερα χρόνια. Αποτελέσματα των εκλογών του 2017:

https://www.houseofrepresentatives.nl/members_of_parliament/parliamentary_parties

Υπάρχουν τρία μεγάλα συνδικάτα: το χριστιανοδημοκρατικό «Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV)», το σοσιαλδημοκρατικό «Federatie Nederlandse Vakbeweging» (FNV) και η «Vakcentrale Voor Middengroepen en Hoger Personeel (MHP)». Όλες είναι ομοσπονδίες τομεακών εργατικών συνδικάτων. Τα εργατικά συνδικάτα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ολλανδική οικονομία διότι διαπραγματεύονται με τις οργανώσεις των εργοδοτών τους μισθούς και τις συνθήκες εργασίας (οι συμφωνίες αυτές είναι δεσμευτικές για όλους τους εργαζόμενους) και, δεύτερον, συμβουλεύουν την κυβέρνηση για την οικονομική νομοθεσία μέσω της ιδιότητας μέλους του κοινωνικοοικονομικού Συμβουλίου.

4. Νομοθετική εξουσία

Τη νομοθετική εξουσία έχει η Βουλή των Αντιπροσώπων (Κάτω Βουλή) που διαμορφώνει και ψηφίζει τους νόμους. Η Γερουσία (Άνω Βουλή) ως συννομοθέτης εγκρίνει ή απορρίπτει τους νόμους, επιστρέφοντάς τους στην Κάτω Βουλή, αλλά δεν έχει την ισχύ να τροποποιήσει αυτούς ή να προτείνει κάποιο νόμο. Τέλος, ένας νόμος

τίθεται σε ισχύ μετά την υπογραφή του από το Βασιλιά, ο οποίος είναι επικεφαλής του Συμβουλίου της Επικρατείας (Raad van State).

5. Εξωτερικές σχέσεις

5.1 Ολλανδία – Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ολλανδία, ιδρυτικό μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προσεγγίζει αυτήν, περισσότερο, στο πλαίσιο των ελευθέρων συναλλαγών, θεωρώντας ότι πολλά θέματα, όπως π.χ. οι συντάξεις, η φορολογία, πρέπει να ρυθμίζονται σε εθνικό επίπεδο, χωρίς να παρεμβαίνει σε αυτά η ΕΕ, η οποία πρέπει να φροντίζει για την απλοποίηση των κανόνων και των διαδικασιών των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ αυτών και των τρίτων χωρών.

Επίσης, σημαντική είναι η θέση της Ολλανδίας για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην ευρωζώνη, θεωρώντας ότι τα προβλήματα, που οδήγησαν στην κρίση χρειάζονται σταθερή και συνεχή αντιμετώπιση και πως τα κράτη μέλη θα πρέπει να τακτοποιήσουν τα δημόσια οικονομικά τους και γι' αυτό απαιτείται η Ε.Ε. να ενισχύσει τη δημοσιονομική πειθαρχία, αναθέτοντας την επίβλεψη των κανονισμών σε ανεξάρτητη αρχή, ώστε να είναι σε θέση να εξαναγκάσει τα κράτη μέλη να προσαρμόζουν την πολιτική τους προς την κατεύθυνση της δημοσιονομικής εξυγίανσης και σταθερότητας.

5.2 Συμμετοχή Ολλανδίας σε Διεθνείς Οργανισμούς

1. Αφρικάνικο Ταμείο Ανάπτυξης (μη περιφερειακό μέλος)
2. Αφρικάνικη Τράπεζα Αναπτύξεως (μη περιφερειακό μέλος)
3. Αρκτικό Συμβούλιο (παρατηρητής)
4. Ομάδα της Αυστραλίας
5. Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών
6. Συμβούλιο των Κρατών της Βαλτικής Θάλασσας (παρατηρητής)
7. Κοινωνία των Δημοκρατιών
8. Ευρωπαϊκός Οργανισμός Πυρηνικών Ερευνών
9. Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ανακουφιστικής Φροντίδας
10. Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης
11. Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
12. Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
13. Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος
14. Οργανισμός Επισιτισμού και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών

15. Ομάδα Χρηματοπιστωτικής Δράσης (FATF)
16. Διαμερικανική Τράπεζα Αναπτύξεως (IADB)
17. Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας
18. Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης
19. Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO)
20. Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (national committees)
21. Διεθνής Οργανισμός Ανάπτυξης (IDA)
22. Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας (IEA)
23. Διεθνές Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (IFAD)
24. Διεθνής Οργανισμός Χρηματοδότησης (IFC)
25. Διεθνής Ομοσπονδία Συνδέσμων Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου (IFRCS)
26. Διακυβερνητική Αρχή για την Ανάπτυξη (IGAD)
27. Διεθνής Υδρογραφικός Οργανισμός (IHO)
28. Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ILO)
29. Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
30. Διακυβερνητικός Ναυτιλιακός Συμβουλευτικός Οργανισμός (IMO)
31. Διεθνής Οργανισμός Ναυτιλιακών Δορυφόρων (IMSO)
32. Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (IOC)
33. Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (IOM)
34. Διακοινοβουλευτική Ένωση (IPU)
35. Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης (ISO)
36. Διεθνής Οργανισμός Δορυφορικών Τηλεπικοινωνιών (ITSO)
37. Διεθνής Ένωση Τηλεπικοινωνιών ITU
38. Οργανισμός Πολυμερούς Ασφάλισης Επενδύσεων (MIGA)
39. Οργανισμός Πυρηνικής Ενέργειας (NEA)
40. Ομάδα Πυρηνικών Προμηθευτών (NSG)
41. Οργανισμός Αμερικάνικων Κρατών OAS (observer)
42. ΟΟΣΑ
43. Οργανισμός για την Απαγόρευση των Χημικών Όπλων
44. ΟΑΣΕ
45. Συμμαχία του Ειρηνικού (παρατηρητής)
46. Λέσχη των Παρισίων (Paris Club)
47. Μόνιμο Δικαστήριο Διαιτησίας (PCA)
48. Κέντρο Επιβολής του νόμου της Νοτιοανατολικής Ευρώπης SELEC (παρατηρητής)

49. Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (UNWTO)
50. Παγκόσμια Ταχυδρομική Ένωση (UPU)
51. Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων (WCO)
52. Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO)
53. Παγκόσμια Οργάνωση Διανοητικής Ιδιοκτησίας (WIPO)
54. Παγκόσμιος Μετεωρολογικός Οργανισμός (WMO)
55. Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (WTO)
56. Επιτροπή Zangger (ZC)

5.3 Διεθνείς Συμφωνίες

Αναλυτικά για κάθε συμφωνία στην ιστοσελίδα Ολλανδικής Κυβέρνησης
https://verdragenbank.overheid.nl/en/Verdrag/ZoekUitgebreid

5.4 Διμερείς συμφωνίες (οικονομικού περιεχομένου)

Η Ολλανδία έχει υπογράψει πολλές διμερείς συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας, και διμερείς συμφωνίες φορολογικού περιεχομένου (ανταλλαγής φορολογικών πληροφοριών, αποφυγής διπλής φορολογίας κ.ο.κ.).

Αναλυτικά για κάθε συμφωνία στην ιστοσελίδα Ολλανδικής Κυβέρνησης
https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/belastingverdragen

https://verdragenbank.overheid.nl/en/Verdrag/ZoekUitgebreid

Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας με την Ελλάδα:

Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και Αποτροπής της Φοροδιαφυγής εν σχέσει προς τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου μετά του πρωτοκόλλου αυτής μεταξύ της Ελλάδας και της Ολλανδίας (1981, N.1455/1984, ΦΕΚ 89/A/18.6.1984). Στις 18.1.2006 υπεγράφη Πρωτόκολλο τροποποίησης της εν λόγω Συμφωνίας, το οποίο ετέθη σε ισχύ από 1.7.2006 (N3464/2006, ΦΕΚ124/A/16-6-06).

https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/belastingverdragen/g/griekenland

http://wetten.overheid.nl/BWBV0004807/1951-07-26

5.5 Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Κύρια χαρακτηριστικά της αγοράς των ΜΜΕ είναι η συνεχής μείωση της κυκλοφορίας του έντυπων μέσων προς όφελος των ηλεκτρονικών μορφών ενημέρωσης, η αυξανόμενη συγκέντρωση σε ορισμένα εκδοτικά κέντρα και η ξένη ιδιοκτησία.

5.5.1 Τύπος

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛ (+31…)	FAX (+31…)	WEBSITE / E-MAIL	ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ/ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
TROUW	Jacob Bontiusplaats 9, 1018 LL Amsterdam	205 629 444	206 680 389	www.trouw.nl buitenland@trouw.nl	Εφημερίδα
VOLKSKRANT	Jacob Bontiusplaats 9, 1018 LL Amsterdam	205 629 222	205 626 289	www.volkskrant.nl redactie@volkskrant.nl	Εφημερίδα
NRC / NRC Next	Jacob Bontiusplaats 9, 1018 LL Amsterdam	205 622 323	205 622 343	www.nrc.nl nrc@nrc.nl	Εφημερίδα
Algemeen Dagblad	Marten Meesweg 35 3068 AV Rotterdam			www.ad.nl ad@ad.nl	Εφημερίδα
Het Parool	Jacob Bontiusplaats 9, 1018 LL Amsterdam	205 584 444	205 584 351	www.parool.nl redactie@parool.nl	Εφημερίδα
Telegraaf	Basisweg 30, 1043 AP Amsterdam	205 852 111	205 854 158	www.telegraaf.nl redactie@telegraaf.nl	Εφημερίδα
Financieele Dagblad	Prins Bernhardplein 173, 1097 BL Amsterdam	205 928 888	205 928 700	www.fd.nl persbericht@fd.nl	Εφημερίδα
Elsevier	Radarweg 29, 1043 NX Amsterdam	205 159 944	205 159 900	www.elsevier.nl redactie.elsevier@elsevier.nl	Περιοδικό
De Groene Amsterdammer	Westeinde 16, 1017 ZP Amsterdam	205 245 524	206 221 378	www.groene.nl groene@groene.nl	Περιοδικό
Vrij Nederland	Raamgracht 4, 1011 KK Amsterdam	205 518 711	206 247 476	www.vn.nl redactie@vn.nl	Περιοδικό
Internationale Spectator	Instituut Clingedael	703 245 384	703 746 669	www.internationalespectator.nl gtelkamp@clingendael.nl	Περιοδικό

Lychnari	Jacob Marisstraat 96, 1058 JB Amsterdam	206 171 445	206 171 445	www.lychnari.nl lychnari@atticus.nl	Περιοδικό
Griekenland Magazine	Kromstraat 15, 5341 JB Oss	412 628 218	412 651 367	www.griekenlandmagazine.com info@maasland.nl	Περιοδικό
NOS Journaal (ειδήσεις)	Sumatralaan 45, 1217 GP Hilversum	356 779 222	356 772 649	www.nos.nl journaal@nos.nl	Ηλ. Εφημερίδα
Nu.nl	Postbus 76771, 1070 KB Amsterdam	208 404 500	208 404 599	www.nu.nl redactie@nu.nl	Ηλ. Εφημερίδα
Nieuws.nl	Postbus 6628, 6503 GC Nijmegen			www.nieuws.nl info@nieuws.nl	Ηλ. Εφημερίδα

5.5.2 Ραδιοτηλεόραση

Το ολλανδικό σύστημα μετάδοσης κυριαρχείται από εμπορικά κανάλια, από τη μία πλευρά, και από ένα ισχυρό σύστημα δημόσιας ραδιοτηλεόρασης, από την άλλη.

http://www.expatica.com/nl/about/Guide-to-Dutch-press-television-and-radio_102032.html

http://www.nu.nl/tvgids

http://www.nederland.fm/

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΟΛΛΑΝΔΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Γενικά Στοιχεία

Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ολλανδίας (CBS), το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της χώρας σημείωσε ρυθμό αύξησης 0,8% το τέταρτο τρίμηνο του 2017 σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο του 2017, κυρίως λόγω της αύξησης των εξαγωγών.

Η ανάπτυξη ήταν διάχυτη: τόσο οι επενδύσεις, όσο και οι εξαγωγές και η κατανάλωση αυξήθηκαν. Το 2017 οι επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 6%. Οι υψηλότερες επενδύσεις πραγματοποιήθηκαν κυρίως σε ακίνητα και συγκεκριμένα σε κατοικίες. Οι επιχειρήσεις επένδυσαν περισσότερο σε μηχανήματα και εγκαταστάσεις ενώ αυξήθηκαν και οι επενδύσεις σε επιβατικά αυτοκίνητα και εμπορικά κτίρια. Αυτές οι υψηλότερες επενδύσεις συμβαδίζουν με το υψηλότερο επίπεδο εμπιστοσύνης των Ολλανδών επιχειρηματιών όσον αφορά στις προοπτικές της οικονομίας.

Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 5,5% το 2017. Οι ολλανδικές εταιρείες εξήγαγαν κυρίως περισσότερα μηχανήματα και συσκευές σε σχέση με το 2016. Οι εξαγωγές χημικών προϊόντων ήταν επίσης υψηλότερες. Οι επανεξαγωγές (δηλαδή οι εξαγωγές εισαγόμενων προϊόντων) αυξήθηκαν ελαφρώς ταχύτερα από ό,τι οι εξαγωγές ολλανδικών προϊόντων. Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν με βραδύτερο ρυθμό από τις εξαγωγές (4,9%).

Οι καταναλωτικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 1,8% το 2017. Οι καταναλωτές δαπάνησαν κυρίως περισσότερα για τις ηλεκτρικές συσκευές, τα είδη ένδυσης και τα είδη επίπλωσης για κατοικίες αλλά λιγότερα για τα επιβατικά αυτοκίνητα. Οι Ολλανδοί καταναλωτές δαπάνησαν επίσης περισσότερα για υπηρεσίες, όπως ξενοδοχεία, εστιατόρια και υπηρεσίες αναψυχής. Οι δαπάνες για υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το ήμισυ των συνολικών εγχώριων καταναλωτικών δαπανών. Η αυξημένη κατανάλωση συμβαδίζει με την αύξηση της απασχόλησης και την περαιτέρω ανάκαμψη της αγοράς κατοικίας.

Ως προς τους διάφορους τομείς της οικονομίας, οι τομείς των επιχειρηματικών υπηρεσιών και των κατασκευών σημείωσαν την ισχυρότερη ανάπτυξη το 2017. Η βιομηχανία σημείωσε επίσης αύξηση της παραγωγής σε σχέση το 2016. Η παραγωγή μηχανημάτων, συσκευών και εξοπλισμού μεταφορών αυξήθηκε ιδιαίτερα. Ο κλάδος των ορυχείων και λατομείων, ωστόσο, υποχώρησε εκ νέου σε ετήσια βάση.

2. Βασικά Οικονομικά Μεγέθη

ΠΙΝΑΚΑΣ Α: ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ (ευρώ)

ΜΕΓΕΘΟΣ	**ΜΟΝΑΔΑ**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**
ΑΕΠ, Ονομαστικό	δις €	663, 0	683, 4	702, 6	734
ΑΕΠ, Μεταβολή	%	1,4	2,3	2,2	2,9
ΑΕΠ, Κατά κεφαλήν	€	39.300	40.400	41.300	48.345 δολ. ΗΠΑ
Ανεργία	%	7,4	6,9	6	5,9
Πληθωρισμός	%	0,3	0,2	0,1	1,3
Εξαγωγές	δις €	547,4	570,1	579,3	630,3
Εισαγωγές	δις €	475,5	498,0	501,9	545,6
Εμπορικό Ισοζύγιο	δις €	72,1	72,1	77,2	84,7
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών	δις €	58,9	58,7	59,5	
ΑΞΕ στη χώρα (αποθέματα)	δις €	3.680,9	3.940,1	4.085,9	
ΑΞΕ από τη χώρα (αποθέματα)	δις €	4.346,5	4.635,8	4.857,5	
Δημοσιονομικό Ισοζύγιο	% ΑΕΠ	-2,3	-2,1	0,4	1,1
Δημόσιο Χρέος	% ΑΕΠ	68,0	64,6	61,8	56,7
Εξωτερικό Χρέος	% ΑΕΠ	538,38	540,04	532,64	420,634
Συναλλαγματικά Αποθέματα	δις €	35,352	35,142	34,437	

3. Εξέλιξη και Ανάλυση Βασικών Οικονομικών Μεγεθών

3.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Το 2017 το ΑΕΠ της Ολλανδίας ανήλθε στα 734 δις ευρώ ενώ το 2016 ήταν 702,6 δις ευρώ (αύξηση 2,9%)

3.2 Γεωργία/Αγροτική παραγωγή

Οι εξαγωγές γεωργικών προϊόντων της Ολλανδίας για το 2017 εκτιμώνται σε 91,7 δις ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί σε αύξηση μεγαλύτερη από 7% σε σχέση με το 2016 (85,5 δις ευρώ). Οι εισαγωγές γεωργικών προϊόντων αυξήθηκαν κατά 9% (από 57,5 δις ευρώ σε 62,6 δις ευρώ). Το πλεόνασμα του εμπορικού ισοζυγίου γεωργικών προϊόντων το 2017 αυξήθηκε κατά 4% και ανήλθε σε 29,1 δις ευρώ. Τόσο οι εισαγωγές και εξαγωγές όσο και το εμπορικό ισοζύγιο γεωργικών προϊόντων ανήλθαν το 2017 σε ιστορικά υψηλά επίπεδα.

Το μερίδιο των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων στις συνολικές εξαγωγές ολλανδικών προϊόντων μειώθηκε ελαφρά, από 20,1% σε 19,4%. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι εξαγωγές μη γεωργικών προϊόντων αυξήθηκαν ταχύτερα από τις εξαγωγές γεωργικών προϊόντων. Στις συνολικές εισαγωγές το μερίδιο των γεωργικών προϊόντων μειώθηκε επίσης ελαφρά: από 15,4% σε 15,2%.

Τουλάχιστον το 78% των ολλανδικών γεωργικών εξαγωγών το 2017 προοριζόταν για χώρες της ΕΕ. Το 22% είχε προορισμό χώρες εκτός ΕΕ. Οι σημαντικότεροι εξαγωγικοί προορισμοί παραμένουν η Γερμανία, το Βέλγιο, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γαλλία. Οι εξαγωγές προς τη Γερμανία αυξήθηκαν κατά 5%, προς το Βέλγιο 11% προς τη Γαλλία 13% ενώ προς το Ηνωμένο Βασίλειο 2%. Επίσης και για τις εισαγωγές γεωργικών προϊόντων οι γειτονικές χώρες της Ολλανδίας είναι σημαντικές. Οι εισαγωγές από τη Γερμανία και το Βέλγιο παρουσίασαν αύξηση (κατά 8,5 και 8% αντίστοιχα).

Οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων προς τη Γερμανία αποτελούνταν κατά 29% από κηπευτικά και ανθοκομικά προϊόντα (λαχανικά, φρούτα και ανθοκομικά προϊόντα) και κατά 22% από ζωικά προϊόντα (κρέας, γαλακτοκομικά και αυγά). Η Ολλανδία εισήγαγε από τη Γερμανία κυρίως ζωντανά ζώα, κρέας, γαλακτοκομικά προϊόντα και προϊόντα σιτηρών. Η Ολλανδία ήταν το 2017 η σημαντικότερη χώρα προέλευσης για γεωργικά προϊόντα στη γερμανική αγορά με 24%.

Σημαντικές ομάδες προϊόντων όσον αφορά στις εξαγωγές ολλανδικών γεωργικών προϊόντων είναι οι πατάτες, τα φρούτα και τα λαχανικά με 12,1 δις ευρώ, τα έτοιμα προϊόντα για κατανάλωση, τα ζώα και το κρέας (και τα δύο από 10,7 δις ευρώ), τα ανθοκομικά προϊόντα (9,1 δις ευρώ) και τα γαλακτοκομικά και τα αυγά (8,9 δις ευρώ). Η συμβολή των φρέσκων φρούτων και λαχανικών στη συνολική αξία των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων από την Ολλανδία το 2017 ήταν 13%. Τόσο τα έτοιμα προϊόντα όσο και τα ζωντανά ζώα και το κρέας αντιπροσώπευαν σχεδόν το 12% των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων. Τα ανθοκομικά προϊόντα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα και τα αυγά είχαν μερίδιο περίπου 10%.

Οι κύριες ομάδες προϊόντων που εισήχθησαν στην Ολλανδία ήταν πατάτες, φρέσκα φρούτα και λαχανικά (8,4 δις ευρώ), έτοιμα προϊόντα για ανθρώπινη κατανάλωση (6,7 δις ευρώ), δημητριακά (5,6 δις ευρώ), έλαια και λίπη (5,5 δις ευρώ) και ζώα και κρέας (5,2 δις ευρώ). Μαζί, αυτές οι έξι ομάδες προϊόντων αντιπροσώπευαν το 60% των συνολικών γεωργικών εισαγωγών στην Ολλανδία το 2017.

Οι συνολικές εξαγωγές αγροτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων που σχετίζονται με τη γεωργία, αντιπροσώπευαν το 2017 το ποσό των 100,8 δις ευρώ. Στα τελευταία περιλαμβάνονται προϊόντα όπως τα ρομπότ για άρμεγμα ή μηχανήματα για τη βιομηχανία τροφίμων.

Από την αύξηση των γεωργικών εξαγωγών κατά 7,2% μεταξύ 2016 και 2017, περίπου το 1,4% οφείλονταν σε αύξηση του όγκου πωλήσεων και το 5,8% σε αύξηση των τιμών. Αυτή η αύξηση του όγκου οφείλεται εξ ολοκλήρου στην αύξηση των εξαγωγών μεταποιημένων (μη πρωτογενών) γεωργικών προϊόντων.

Περίπου 28% των γεωργικών εξαγωγών ήταν επανεξαγωγές (με χαμηλή προστιθέμενη αξία) και 72% εξαγωγές ολλανδικών προϊόντων (με υψηλή προστιθέμενη αξία). Επισημαίνεται ότι στα μη γεωργικά προϊόντα το ποσοστό των επανεξαγωγών στο σύνολο των ολλανδικών εξαγωγών είναι υψηλότερο και κυμαίνεται στο 49%.

3.3 Βιομηχανία/βιομηχανική παραγωγή

Η Ολλανδία κατέχει ισχυρή θέση ως ευρωπαϊκός χώρος παραγωγής για τις ξένες εταιρείες. Μεγάλες πολυεθνικές εταιρίες, έχουν ήδη ιδρύσει προηγμένες παραγωγικές διαδικασίες στην χώρα σε ένα ευρύ φάσμα βιομηχανιών - στις γεωργικές βιομηχανίες, τις βιοεπιστήμες, στις χημικές ουσίες, στη ναυτιλία και την τεχνολογία της πληροφορίας.

Η φιλική προς τις επιχειρήσεις φορολογική νομοθεσία της Ολλανδίας, το πολύγλωσσο εργατικό δυναμικό υψηλής εκπαίδευσης με εξαιρετικές τεχνικές δεξιότητες και το προηγμένο συνεργατικό δίκτυο προμηθευτών, προσφέρουν σημαντικά πλεονεκτήματα σε εταιρείες που επιθυμούν να δημιουργήσουν ή να αναλάβουν εργασίες κατασκευής στην Ευρώπη. Επίσης σημαντικό ρόλο παίζει η υλικοτεχνική υποδομή, η υποδομή logistics, διανομής και επικοινωνιών και η εγγύτητα με μερικές από τις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές αγορές.

3.4 Υπηρεσίες

Η στρατηγική θέση της Ολλανδίας, η ιδιαίτερα ανεπτυγμένη υποδομή τηλεπικοινωνιών και μεταφορών και η διεθνής κουλτούρα προσανατολισμένη στις υπηρεσίες παρέχουν ένα ιδανικό περιβάλλον για την ίδρυση ή την εδραίωση ενός κέντρου υπηρεσιών. Η Ολλανδία φιλοξενεί ένα εξειδικευμένο, δυναμικό και παραγωγικό εργατικό δυναμικό. Επιπλέον, οι πολιτιστικές παροχές της Ολλανδίας, το σχετικά χαμηλό κόστος ζωής και τα φορολογικά κίνητρα καθιστούν εύκολη την προσέλκυση ειδικευμένων εκπατρισμένων. Η ψηφιακή υποδομή επιτρέπει σε κάθε εταιρεία να εξυπηρετεί αποτελεσματικά τους πελάτες της σε όλο τον κόσμο, καθώς και πελάτες στην χώρα. Αυτοί οι παράγοντες, πέραν της ανταγωνιστικής φορολογικής διάρθρωσης της Ολλανδίας, διευκολύνουν τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και μειώνουν το κόστος. Αυτός είναι ακριβώς ο λόγος για τον οποίο πολλές εταιρείες παγκόσμιας κλάσης επέλεξαν να εγκαταστήσουν δραστηριότητες βασισμένες σε υπηρεσίες.

3.5 Πληθωρισμός – Δημόσια & Ιδιωτική Κατανάλωση

Ο δείκτης τιμών καταναλωτή στην Ολλανδία το 2016 ήταν κατά μέσο όρο 1,3%.

3.6 Αγορά Εργασίας

Κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2017, σχεδόν 8,7 εκατομμύρια από τα 12,9 εκατομμύρια άτομα ηλικίας 15 έως 74 ήταν σε αμειβόμενη εργασία και 391.000 ήταν άνεργοι. Σε αυτούς περιλαμβάνονται 138.000 άτομα που αναζητούσαν εργασία για τουλάχιστον δώδεκα μήνες. Σχεδόν δύο στους τρεις μακροχρόνια ανέργους ήταν ηλικίας 45 ετών και άνω.

3.7 Εξωτερικό Εμπόριο

Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ολλανδίας, η αξία των συνολικών εξαγωγών αγαθών της Ολλανδίας αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά 43,5 δις ευρώ το 2017 (αύξηση 10%). Ο ρυθμός αύξησης (σε ποσοστιαίες μονάδες) των εξαγωγών σε χώρες εκτός ΕΕ ήταν διπλάσιος από ό,τι σε χώρες της ΕΕ.
Το 2017, η αξία των εξαγωγών σε χώρες εκτός ΕΕ αυξήθηκε κατά 16% έναντι αύξησης 8% των εξαγωγών προς τις χώρες της ΕΕ. Σε απόλυτους αριθμούς ωστόσο, οι εξαγωγές σε χώρες της ΕΕ αυξήθηκαν περισσότερο (+25 δις ευρώ) από τις εξαγωγές σε χώρες εκτός της ΕΕ (+18,5 δις ευρώ). Οι εξελίξεις κατά την τελευταία δεκαετία ήταν πιο ευνοϊκές όσον αφορά στην ποσοστιαία αύξηση των εξαγωγών προς τρίτες χώρες (εκτός ΕΕ) σε σύγκριση με τις εξαγωγές σε χώρες της ΕΕ. Το μερίδιο που κατέχουν οι χώρες της ΕΕ ως προορισμοί εξαγωγών ολλανδικών προϊόντων μειώνεται εδώ και αρκετά χρόνια. Το 2017, το 29% των ολλανδικών εξαγωγών προορίζονταν για χώρες εκτός της ΕΕ, έναντι 23,5% το 2008. Το 2017, η αξία των εξαγωγών προς τρίτες χώρες (εκτός ΕΕ) ήταν 56% υψηλότερη από τα επίπεδα του 2008 ενώ οι εξαγωγές προς τις χώρες της ΕΕ αυξήθηκαν κατά 17% και οι συνολικές εξαγωγές κατά 26%. Από τους 45 προορισμούς εξαγωγών με εμπορεύματα αξίας τουλάχιστον 1 δις ευρώ το 2016, σε 41 χώρες υπήρξε αύξηση των ολλανδικών εξαγωγών το 2017 ενώ οι εξαγωγές προς τους 4 εναπομείναντες προορισμούς μειώθηκαν. Οι δέκα ταχύτερα αναπτυσσόμενοι προορισμοί εξαγωγών περιλαμβάνουν μόνον μια χώρα της ΕΕ (Πορτογαλία) και εννέα μη κοινοτικές χώρες. Η μεγαλύτερη αύξηση (53%) παρατηρήθηκε στις εξαγωγές προς τη Νότια Κορέα (από 3,6 σε 5,5 δις ευρώ). Η Ρωσία ακολουθεί σε μεγάλη απόσταση με αύξηση 29% (από 4,3 σε 5,6 δις ευρώ) ενώ οι εξαγωγές προς τη Σαουδική Αραβία, το Ισραήλ, το Μεξικό, τη Μαλαισία, την Κίνα, την Πορτογαλία, την Ινδία και την Τουρκία αυξήθηκαν κατά 20% περίπου. Παρά το μειούμενο μερίδιο της ΕΕ στις ολλανδικές εξαγωγές, μεταξύ 2016 και 2017, η αξία των εξαγωγών προς τις χώρες της ΕΕ - μετρούμενη σε ευρώ - εξακολουθεί να αυξάνεται πιο έντονα από ό,τι σε χώρες εκτός ΕΕ. Οι πρώτες δέκα χώρες προορισμού των ολλανδικών εξαγωγών περιλαμβάνουν έξι χώρες της ΕΕ (Γερμανία, Βέλγιο, Γαλλία, Πολωνία, Ιταλία και Ισπανία) και τέσσερις χώρες εκτός ΕΕ (Ηνωμένες Πολιτείες, Νότια Κορέα, Κίνα και Ρωσία). Ο ταχύτερα αναπτυσσόμενος προορισμός εξαγωγών ήταν η Γερμανία (+9 δις ευρώ), ακολουθούμενη από το Βέλγιο (+4,3 δις ευρώ) και τη Γαλλία (+3,2 δις ευρώ).

Εξαγωγές και εισαγωγές Ολλανδίας (2016, 2017)

Εισαγωγές			**Εξαγωγές**			**Ισοζύγιο**		
Σύνολο χωρών	Χώρες ΕΕ	Χώρες εκτός ΕΕ	Σύνολο χωρών	Χώρες ΕΕ	Χώρες εκτός ΕΕ	Σύνολο χωρών	Χώρες ΕΕ	Χώρες εκτός ΕΕ
1 000 euro								
2016	372,683,687	203,333,020	169,350,668	425,039,412	307,917,624	117,121,788	52,355,725	104,584,604	-52,228,879
2017	411,445,069	223,805,749	187,639,321	468,516,903	332,837,950	135,678,952	57,071,833	109,032,202	-51,960,369

Τα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα της Ολλανδίας κατά το 2017 (σε τριψήφια κατάταξη της Τυποποιημένης Ταξινόμησης Διεθνούς Εμπορίου), ήταν έλαια πετρελαίου, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός, αυτόματες μηχανές εγγραφής και επεξεργασίας στοιχείων, επιβατικά αυτοκίνητα, φάρμακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β: Τα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα της Ολλανδίας κατά το 2017

Περιγραφή	***(1.000 ευρώ)***
334 Refined petroleum products	25443010
333 Crude petroleum	25081697
764 Telecommunications equipment	21398641
752 Automatic data processing machines	11401033
781 Motor cars for transport of persons	8783749
542 Medicaments	8100317
776 Thermionic tubes, transistors etc.	7742477
343 Natural gas	7317620
784 Parts for motor cars and tractors	7245369
751 Office rmachines	7031976
872 Medical instruments and apparatus	6779598
541 Medicinal and pharmaceutical prod.	6172025
759 Parts and accessories for 751, 752	6104502
057 Fruit; fresh or dried	5624079
899 Manufactured articles, n.e.s.	5604765
778 El. machinery/equipment, n.e.s.	4724566
598 Miscellaneous chemical prod. n.e.s.	4724401
893 Plastic articles, n.e.s.	4473098
821 Furniture and accessories	4276441
851 Footwear	3990005

Στατιστική Υπηρεσία της Ολλανδίας

Τα κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα της Ολλανδίας κατά το 2017 (σε τριψήφια κατάταξη της Τυποποιημένης Ταξινόμησης Διεθνούς Εμπορίου), ήταν έλαια πετρελαίου, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός, φάρμακα, ακατέργαστα φυτικά προϊόντα, μηχανές, ιατρικά και φαρμακευτικά προϊόντα, αυτόματες μηχανές εγγραφής και επεξεργασίας στοιχείων, μηχανές γραφείου, ιατρικά όργανα και εξοπλισμός.

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ: Τα κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα της Ολλανδίας κατά το 2017

Περιγραφή	*(1.000 ευρώ)*
334 Refined petroleum products	39079026
764 Telecommunications equipment	18995364
542 Medicaments	13216121
292 Crude vegetable products n.e.c.	10781283
728 Machinery and equipment n.e.s.	10500738
541 Medicinal and pharmaceutical prod.	10425876
752 Automatic data processing machines	9152147
751 Office rmachines	8186609
872 Medical instruments and apparatus	7912869
899 Manufactured articles, n.e.s.	7684584
343 Natural gas	7571538
598 Miscellaneous chemical prod. n.e.s.	6902987
054 Vegetables, carrots; Fresh	6549758
776 Thermionic tubes, transistors etc.	6352728
511 Hydrocarbons n.e.c.	6014746
098 Food preparations n.e.c.	5961479
759 Parts and accessories for 751, 752	5801937
781 Motor cars for transport of persons	5694416
575 Other plastics, in primairy forms	5351103
057 Fruit; fresh or dried	5336945

Στατιστική Υπηρεσία της Ολλανδίας

Η υψηλή αξία των εξαγωγών αλλά και των εισαγωγών της Ολλανδίας οφείλεται στην ανάδειξη της Ολλανδίας ως διαμετακομιστικό κέντρο της Ευρώπης λόγω κυρίως του λιμένα του Ρόττερνταμ το οποίο χρησιμοποιείται από μεγάλα ευρωπαϊκά και παγκόσμια δίκτυα πωλήσεων για τη μεταφορά εμπορευμάτων, κυρίως, από τρίτες χώρες προς τα κράτη μέλη της ΕΕ. Το χαρακτηριστικό του διαμετακομιστικού εμπορίου μέσω του λιμένος του Ρόττερνταμ είναι ότι τα εμπορεύματα δεν διέρχονται transit από την Ολλανδία, αλλά εισάγονται και, συνήθως, εντός δύο ημερών επανεξάγονται. Οι επανεξαγωγές αγαθών έχουν γίνει όλο και πιο σημαντικές για την ολλανδική οικονομία τις τελευταίες δεκαετίες. Η συμβολή των επανεξαγωγών στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) έχει σχεδόν διπλασιαστεί τα τελευταία είκοσι χρόνια (από 2% στα 3,8%). Σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία της Ολλανδίας, οι επανεξαγωγές έχουν αυξηθεί περισσότερο κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών συγκριτικά με τις εξαγωγές προϊόντων που παράγονται στην χώρα. Σημειώνεται ότι ο όρος επανεξαγωγές αναφέρεται σε εμπορεύματα που δεν κατασκευάζονται στην Ολλανδία αλλά εισάγονται στην χώρα και στη συνέχεια επανεξάγονται χωρίς να έχουν υποστεί σημαντική βιομηχανική επεξεργασία. Έτσι η Ολλανδία ωφελείται από την μεταπώληση, την εκ νέου συσκευασία, την αποθήκευση και τη μεταφορά των εμπορευμάτων.

Οι συνέπειες των μη δασμολογικών εμποδίων ως επακόλουθο του Brexit για τις ολλανδικές επιχειρήσεις.

Η συμβουλευτική εταιρεία KPMG πραγματοποίησε έρευνα κατά παραγγελία των ολλανδικών Υπουργείων Οικονομίας και Κλίματος και Γεωργίας, Φύσης και Τροφίμων, με σκοπό να καταγράψει την πιθανή επίδραση ενός σκληρού Brexit στις ολλανδικές επιχειρήσεις. Η έρευνα αυτή αποτελεί συνέχεια σχετικών ερευνών του Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis του Ιουνίου 2016 (σύμφωνα με την οποία το κόστος για την Ολλανδία μπορεί να ανέλθει έως και στο 1,2% του ολλανδικού ΑΕΠ έως το 2030), καθώς και της ολλανδικής τράπεζας Rabobank του Οκτωβρίου 2017 (σύμφωνα με την οποία ένα σκληρό Brexit μπορεί να στοιχίσει στην Ολλανδία έως 4,25% της αύξησης του ΑΕΠ ως το 2030, κάτι το οποίο αντιστοιχεί σε 4.000 ευρώ ανά Ολλανδό εργαζόμενο). Η νέα έρευνα της KPMG, που συμπληρώνει τις προηγούμενες, εξετάζει την επίδραση των μη δασμολογικών εμποδίων που θα εισαχθούν ως αποτέλεσμα του Brexit.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα του 2016, οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές αναμένουν ότι ο αριθμός των δηλώσεων εισαγωγής να αυξηθεί μετά το Brexit κατά 752.000 και ο αριθμός των δηλώσεων εξαγωγής κατά 4,2 εκατομμύρια. Σύμφωνα με τις τελωνειακές αρχές, αν όλες οι ολλανδικές εταιρείες που πραγματοποιούν συναλλαγές με το Ην. Βασίλειο εγγραφούν στην Ολλανδική Υπηρεσία Τελωνείων, ο αριθμός των επιχειρηματικών λογαριασμών του θα αυξηθεί κατά 40%. Οι εταιρείες αυτές είναι και αυτές που θα πληγούν περισσότερο από το Brexit, καθώς δεν έχουν έως τώρα συναλλαγές με τρίτες χώρες και εμπειρία με τα σχετικά μη δασμολογικά εμπόδια. Συγκεκριμένα, τα μη δασμολογικά εμπόδια που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν οι ολλανδικές εταιρείες μετά από ένα σκληρό Brexit χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

1.Γενικές τελωνειακές διατυπώσεις.

Το συνολικό κόστος των γενικών τελωνειακών διατυπώσεων (πλην δασμών και ΦΠΑ) ανέρχεται μεταξύ των 78,2 και των 126,7 Ευρώ ανά αποστολή. Το κόστος

αυτό βασίζεται στις ολλανδικές τιμές και δεν περιλαμβάνει το κόστος τελωνειακών διατυπώσεων που συνδέονται με συγκεκριμένες απαιτήσεις του προϊόντος. Τα κόστη στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπως για παράδειγμα για αμοιβές εκτελωνιστών, είναι λίγο υψηλότερα από αυτά στην Ολλανδία.

Υπολογίζεται ότι το συνολικό επιπλέον κόστος από την εισαγωγή τελωνειακών διατυπώσεων για εξαγωγές και εισαγωγές αγαθών μεταξύ της Ολλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου (χωρίς τους δασμούς) θα ανέρχεται μεταξύ των 387,2 εκ. και των 627,4 εκ. Ευρώ το χρόνο. Τα αληθινά κόστη που θα προκύψουν, εξαρτώνται από το είδος των τελικών συμφωνιών μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου, από το αν οι επιχειρήσεις θα διεκπεραιώνουν οι ίδιες τις τελωνειακές διατυπώσεις ή θα τις αναθέτουν σε τρίτους, από τις συμφωνίες που θα γίνουν μεταξύ των διαφόρων εταιρειών καθώς και από τη συναλλαγματική ισοτιμία Ευρώ και Λίρας. Τα κόστη αυτά στην πράξη θα μοιραστούν μεταξύ ολλανδικών και βρετανικών επιχειρήσεων.

2.Συγκεκριμένες ανά τομέα προϋποθέσεις πρόσβασης στην αγορά.

Οι συναλλαγές με τρίτες χώρες απαιτούν όχι μόνον την συμμόρφωση με τις τελωνειακές διαδικασίες αλλά επιπλέον την συμμόρφωση με διάφορες προϋποθέσεις πρόσβασης στην αγορά καθώς και σχετικές διατυπώσεις. Τα ειδικότερα στοιχεία των προϋποθέσεων και διατυπώσεων αυτών, καθώς και οι συνέπειές τους, διαφέρουν ανά τομέα. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν οι αυστηρές κτηνιατρικές προδιαγραφές για τα προϊόντα κρέατος και τα σχετικά κτηνιατρικά πιστοποιητικά υγείας (κόστος 130-725 Ευρώ ανά φορτίο), φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις και τα συνοδεύοντα πιστοποιητικά (κόστος 120-190 Ευρώ ανά φορτίο), οι απαιτήσεις για σήμανση CE των προϊόντων και οι προδιαγραφές χημικών προϊόντων.

Στην μελέτη της KPMG δόθηκε έμφαση δειγματοληπτικά στους ακόλουθους τομείς: στο κρέας, στα κομμένα λουλούδια, στα χρώματα, στον εξοπλισμό επικοινωνιών, στα μέσα πυρόσβεσης και στις λογιστικές/ελεγκτικές υπηρεσίες. Από τους τομείς αυτούς η αναμενόμενη ετήσια αύξηση του κόστους ως αποτέλεσμα του Brexit είναι μεγαλύτερη για τον εξοπλισμό επικοινωνιών (11,7 έως 19 εκ. Ευρώ), τη βιομηχανία του κρέατος (9,9 έως 27,9 εκ. Ευρώ) και για τον τομέα των κομμένων λουλουδιών (4,4 έως 7,3 εκ. Ευρώ). Αντίθετα με το εμπόριο αγαθών, φαίνεται ότι οι λογιστικές/ελεγκτικές υπηρεσίες θα επηρεαστούν από το Brexit σε περιορισμένο βαθμό.

Σημειώνεται ότι θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν επίσης και το κόστος από τις καθυστερήσεις που πρόκειται να υπάρξουν στα τελωνεία όσον αφορά στην διακίνηση πολλών ευπαθών προϊόντων όπως είναι το κρέας και τα λουλούδια.

4. Κρατικός Προϋπολογισμός

Στο τέλος του 4ου τριμήνου του 2017, το δημόσιο χρέος ανερχόταν σε 416 δις ευρώ ή 56,7% του ΑΕΠ. Το δημόσιο χρέος ήταν 61,8% του ΑΕΠ το 2016. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς κανόνες, το δημόσιο χρέος των χωρών της ευρωζώνης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 60% του ΑΕΠ. Το ολλανδικό δημόσιο χρέος μειώθηκε

κατά 18 δις ευρώ το 2017. Η κυβέρνηση πέτυχε πλεόνασμα 8 δις ευρώ το οποίο είναι επίσης εξαιρετικά υψηλό.
Στη μείωση του δημόσιου χρέους το 2017 δεν συνέβαλε μόνον το πλεόνασμα. Το ολλανδικό δημόσιο έλαβε επίσης έσοδα από την πώληση μετοχών, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών της ABN AMRO (τράπεζα) και της ASR (ασφαλιστική εταιρεία), καθώς και του διακανονισμού συμβάσεων παραγώγων, ύψους άνω των 8 δις ευρώ. Όπως και το πλεόνασμα, αυτά συνέβαλαν στη μείωση του δείκτη ακαθάριστου χρέους κατά μία ποσοστιαία μονάδα. Η αύξηση του ΑΕΠ είχε επίσης σημαντικό αντίκτυπο καθώς οδήγησε σε μείωση της σχέσης του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ κατά σχεδόν 3%.
Το πλεόνασμα που πέτυχε η κυβέρνηση το 2017, ύψους 8 δις ευρώ, ήταν εξαιρετικά υψηλό και ισοδυναμεί με το 1,1% του ΑΕΠ. Κατά το προηγούμενο έτος, το πλεόνασμα ανήλθε στο 0,4% του ΑΕΠ. Η Ολλανδία συμμορφώθηκε με το κριτήριο του ορίου 3% του ελλείμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 2013.
Τόσο η κεντρική κυβέρνηση όσο και τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης πέτυχαν πλεόνασμα το 2017 για πρώτη φορά σε δέκα χρόνια. Από την άλλη πλευρά, η τοπική αυτοδιοίκηση είχε έλλειμμα άνω του 1 δις ευρώ, έναντι μικρού πλεονάσματος που καταγράφηκε ένα χρόνο νωρίτερα. Οι κρατικές εισφορές προς στην τοπική αυτοδιοίκηση υπολείπονται των αυξημένων δαπανών.
Η βελτίωση των δημόσιων οικονομικών κατά το 2017 οφειλόταν κυρίως στην αύξηση των εσόδων από φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης. Αυτά ήταν σχεδόν 13 δις ευρώ υψηλότερα από ότι το 2016. Η μεγαλύτερη συνεισφορά προήλθε από φόρους μισθών και εισοδήματος. Άλλα φορολογικά έσοδα αυξήθηκαν παράλληλα με την οικονομική ανάπτυξη. Οι φόροι π.χ. στα νέα αυτοκίνητα αυξήθηκαν σχετικά έντονα, σχεδόν κατά 30% . Η φορολογική επιβάρυνση ανήλθε στο 38,5%, ελαφρώς υψηλότερη από ό,τι το προηγούμενο έτος.
Σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν σημαντικά το 2017, από 300 έως 307 δις ευρώ για την περίοδο 2010-2016 σε 312 δις ευρώ το 2017, περίπου 7 δις ευρώ υψηλότερα από ό,τι το προηγούμενο έτος. Επιπλέον, οι δημόσιες επενδύσεις αυξήθηκαν έντονα, κατά περισσότερο από 5%. Οι δαπάνες για παροχές και περίθαλψη - η μεγαλύτερη κατηγορία δαπανών της κεντρικής κυβέρνησης - αυξήθηκαν κατά 2% περίπου. Οι μισθοί αυξήθηκαν κατά λίγο περισσότερο από 2% , όπως και πριν από ένα χρόνο. Οι δαπάνες για τόκους συνέχισαν την πτώση τους, όπως και τα προηγούμενα έτη γεγονός που οδήγησε στην εξοικονόμηση ύψους περίπου 0,8 δις ευρώ.

5. Οικονομικό – Επιχειρηματικό Περιβάλλον

Κίνητρα και Φόροι στην Ολλανδία για την προώθηση των ξένων επενδύσεων και της επιχειρηματικότητας.

Με ένα ανταγωνιστικό συντελεστή φορολογίας στην Ευρώπη - 20% για τα πρώτα 200.000 ευρώ και 25% για φορολογητέα κέρδη που υπερβαίνουν τις 200.000 ευρώ - όπως επίσης και μια σειρά από ελκυστικά προγράμματα κινήτρων, η Ολλανδία

προσφέρει ευνοϊκές φορολογικές συνθήκες για τις διεθνείς εταιρείες. Η Ολλανδία προσφέρει επίσης ένα ευρύ δίκτυο φορολογικών συνθηκών, ειδικά μέτρα για υψηλά ειδικευμένους εκπατρισμένους και βεβαιότητα εκ των προτέρων για μελλοντικές φορολογικές καταστάσεις που αποτελούν μερικά από τα απλά χαρακτηριστικά που βοηθούν τις πολυεθνικές εταιρείες να ευδοκιμήσουν στην Ολλανδία.

Ελκυστικά χαρακτηριστικά του ολλανδικού φορολογικού καθεστώτος :

- Σχετικά χαμηλό νόμιμο ποσοστό φορολογίας εισοδήματος εταιρειών 25% (20% για τα πρώτα 200.000 ευρώ)
- Δυνατότητα απόκτησης προκαταβολικών φορολογικών αποφάσεων από τις ολλανδικές φορολογικές αρχές που παρέχουν βεβαιότητα σχετικά με τη μελλοντική φορολογική θέση
- «Πλαίσιο καινοτομίας» με αποτέλεσμα ένα αποτελεσματικό συντελεστή φορολογίας εταιρειών 5% για τα επιλέξιμα κέρδη
- Πιστώσεις φόρου E&A για τα μισθολογικά κόστη και άλλα έξοδα και επενδύσεις για E&A (WBSO)
- Σχέδια φορολογικών ελαφρύνσεων για φιλικές προς το περιβάλλον επενδύσεις (MIA / Vamil)
- Πρόγραμμα φορολογικών ελαφρύνσεων για βιώσιμη ενέργεια (EIE)
- Ευνοϊκό καθεστώς απαλλαγής συμμετοχής
- Καθεστώς φορολογικής ενότητας που προβλέπει φορολογική ενοποίηση εταιρειών εντός εταιρικού ομίλου, το οποίο αντισταθμίζει ελεύθερα τα κέρδη και τις ζημίες μεταξύ των μελών του ομίλου
- Η πρακτική των τιμολογίων μεταφοράς σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του ΟΟΣΑ για τις τιμές μεταβίβασης και η δυνατότητα απόκτησης μιας συμφωνίας προπληρωμής (APA)
- Η δυνατότητα να μεταφέρονται ζημίες για εννέα έτη και να μεταφέρονται προς τα πίσω για ένα έτος
- Ευρύ δίκτυο φορολογικών συνθηκών για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και τη μείωση των φόρων παρακράτησης στα μερίσματα, τους τόκους και τα δικαιώματα (για τους τόκους και τα δικαιώματα συχνά στο 0%)
- Καμία νόμιμη παρακράτηση φόρου επί των εξερχομένων πληρωμών τόκων και πληρωμών δικαιωμάτων
- Φιλική φορολογική μεταχείριση των εκπατρισμένων (φορολογικός κανόνας 30%)
- Αναβολή του ΦΠΑ κατά την εισαγωγή: χωρίς προκαταβολή του ΦΠΑ
- Ολλανδικές φορολογικές αρχές: πρόσβαση στον φορολογικό επιθεωρητή
- Ολλανδικές τελωνειακές αρχές: πρακτική και προληπτική προσέγγιση

Ανταγωνιστικός συντελεστής φόρου εισοδήματος εταιρειών

Ο εταιρικός φόρος εισοδήματος εισπράττεται με τα ακόλουθα ποσοστά (2017):

- € 0 - € 200.000 20%

- € 200.000 και άνω 25%

Μπορεί να επιλεχθεί ειδικός προαιρετικός φορολογικός συντελεστής για άυλα περιουσιακά στοιχεία (κατοχυρωμένα με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας). Στο πλαίσιο αυτό, τα καθαρά έσοδα από την πνευματική ιδιοκτησία θα φορολογούνται με πραγματικό φορολογικό συντελεστή 5%.

Κυρίαρχη πρακτική: βεβαιότητα εκ των προτέρων

Η δυνατότητα απόκτησης εκ των προτέρων φορολογικής ρύθμισης (Advance Tax Ruling-ATR) ή συμφωνίας προκαταρκτικής τιμολόγησης (Advance Pricing Agreement-APA) είναι ένα από τα πιο ελκυστικά χαρακτηριστικά του ολλανδικού φορολογικού δικαίου. Στόχος της ολλανδικής φορολογικής πολιτικής είναι να προσελκύσει διεθνείς επενδυτές στην Ολλανδία, παρέχοντάς τους τη βεβαιότητα σχετικά με τη μελλοντική τους φορολογική κατάσταση.
Η ολλανδική φορολογική διοίκηση διαθέτει ειδική ομάδα APA / ATR που λειτουργεί από το Ρότερνταμ.

- Μια συμφωνία προκαταρκτικής τιμολόγησης παρέχει εκ των προτέρων βεβαιότητα σχετικά με τη φορολογική αποδοχή της τιμής (τιμολόγηση μεταβίβασης) την οποία καταβάλλει η ολλανδική εταιρεία του ομίλου σε εταιρεία αλλοδαπού ομίλου για παραλαβή ή παράδοση υπηρεσιών ή αγαθών.

- Η εκ των προτέρων φορολογική ρύθμιση αποτελεί συμφωνία σχετικά με τον φορολογικό χαρακτηρισμό των διεθνών εταιρικών δομών, όπως η βεβαιότητα εκ των προτέρων για την εφαρμογή της απαλλαγής συμμετοχής.

Πλαίσιο Καινοτομίας: πραγματικός φορολογικός συντελεστής 5%

- Οι εταιρείες μπορούν να επωφεληθούν από ένα πραγματικό φορολογικό συντελεστή μόνο 5% για τα κέρδη που προέρχονται από άυλα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία έχει αποκτηθεί η αποκαλούμενη δήλωση WBSO (για σκοπούς φορολογίας μισθών).

- Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αναπτύχθηκαν από άλλο μέρος για τον κίνδυνο και τον λογαριασμό ενός ολλανδού φορολογούμενου, πληρούν επίσης τις προϋποθέσεις για το πλαίσιο καινοτομίας.

- Το καθεστώς πλαισίου καινοτομίας έχει τα ακόλουθα συναφή χαρακτηριστικά:

- Για να πληρούν τις προϋποθέσεις για το πλαίσιο καινοτομίας πρέπει να έχουν τις λεγόμενες E&A δηλώσεις («WBSO - verklaringen»). Επιπλέον, μεγάλοι φορολογούμενοι πρέπει να έχουν τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, αποκλειστικές άδειες, προγράμματα λογισμικού, δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών ή φαρμακευτικές πιστοποιήσεις για να προκριθούν.

- Υπάρχει ένας περιορισμός σε σχέση με το ύψος του εισοδήματος που μπορεί να διατεθεί στο πλαίσιο της καινοτομίας (προσέγγιση «modified nexus»). Το σημαντικό είναι αν η E&A θα διεξαχθεί εσωτερικά ή όχι και πώς κατανέμονται τα έξοδα E&A μεταξύ των συνδεδεμένων μερών. Αυτό συνεπάγεται ότι οι περισσότερες δραστηριότητες E&A ανατίθενται σε εξωτερικούς συνεργάτες στα συνδεδεμένα μέρη, καθώς τα λιγότερα κέρδη μπορούν να διατεθούν για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που προκύπτουν από αυτές τις δραστηριότητες E&A.

- Ο χαμηλότερος φορολογικός συντελεστής 5% ζητείται στην εταιρική φορολογική δήλωση του φορολογούμενου. Ο χαμηλός συντελεστής φορολογίας είναι στην πραγματικότητα εξαίρεση από το 80% των κερδών που μπορούν να διατεθούν στο πλαίσιο καινοτομίας. Εφαρμόζοντας το γενικό συντελεστή φόρου εισοδήματος 25% της Ολλανδίας, αυτό δίνει ένα πραγματικό ποσοστό περίπου 5%.

- Οι ζημίες / δαπάνες που πραγματοποιούνται για άυλα περιουσιακά στοιχεία στα οποία εφαρμόζεται το πλαίσιο καινοτομίας, εκπίπτουν με τον κανονικό φορολογικό συντελεστή 25%, δηλαδή το πλαίσιο καινοτομίας θα εφαρμοστεί μόνο μετά την ανάκτηση αυτών των ζημιών και δαπανών με τον κανονικό συντελεστή.

- Η εφαρμογή του πλαισίου καινοτομίας είναι προαιρετική.

Φορολογική πίστωση για έρευνα και ανάπτυξη (WBSO): μείωση του φόρου μισθών κατά 32% / 16%

- Το WBSO (φορολογική πίστωση έρευνας και ανάπτυξης) του Ολλανδικού Υπουργείου Οικονομίας έχει ως στόχο να παράσχει κίνητρα στους επιχειρηματίες να επενδύσουν στην έρευνα.

- Με το WBSO, οι εταιρείες μπορούν να μειώσουν το κόστος μισθοδοσίας για Ε & Α και άλλα έξοδα και δαπάνες Ε & Α, όπως πρωτότυπα ή ερευνητικό εξοπλισμό. Το φορολογικό πλεονέκτημα μπορεί να συμψηφιστεί στη φορολογική δήλωση στην ολλανδική φορολογική και τελωνειακή διοίκηση.

- Για τις επιχειρήσεις, η έκπτωση του φόρου μισθωτών σε Ε & Α ανέρχεται στο 32% των πρώτων μισθών Ε & Α και των λοιπών δαπανών και εξόδων ύψους 350.000 ευρώ και στο 16% όλων των περαιτέρω δαπανών και δαπανών Ε & Α. Για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις η έκπτωση φόρου για τα πρώτα 350.000 ευρώ που δαπανώνται για Ε & Α είναι ακόμη υψηλότερη (40%).

- Οι αυτοαπασχολούμενοι επιχειρηματίες δικαιούνται έκπτωσης φόρου ύψους € 12.522 και για την έναρξη των αυτοαπασχολούμενων επιχειρηματιών δικαιούνται επιπλέον έκπτωση € 6.264.

- Δεν υπάρχει πλέον ανώτατο όριο ανά ημερολογιακό έτος για κάθε εταιρεία (ή εταιρική οντότητα).

- Τα προαναφερθέντα ποσοστά και ποσά ισχύουν μόνο για το 2017.

MIA / Vamil: καθεστώτα φορολογικών ελαφρύνσεων για φιλικές προς το περιβάλλον επενδύσεις

- Το καθεστώς MIA επιτρέπει στους επιχειρηματίες να αφαιρούν έως και το 36% του κόστους μιας φιλικής προς το περιβάλλον επένδυσης από το φορολογικό κέρδος, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση περιλαμβάνεται στον Κατάλογο Περιβάλλοντος. Το ποσό της επένδυσης πρέπει να είναι τουλάχιστον 2.500 ευρώ ανά περιουσιακό στοιχείο. Το μέγιστο ποσό επένδυσης για το οποίο χορηγείται παρακράτηση είναι 25.000.000 ευρώ το 2017.
  Το σύστημα Vamil επιτρέπει στους επιχειρηματίες να αποφασίζουν μόνοι τους πότε πρέπει να διαγράψουν το 75% των επενδυτικών τους δαπανών που αναφέρονται στον Κατάλογο Περιβάλλοντος. Για το υπόλοιπο 25% του επενδυτικού κόστους οι επιχειρηματίες ακολουθούν την τακτική έκπτωση επένδυσης.

- Όλοι οι Ολλανδοί επιχειρηματίες που πληρώνουν εισόδημα ή εταιρικό φόρο είναι επιλέξιμοι να υποβάλουν αίτηση για τα προγράμματα MIA / Vamil.

- Ο Κατάλογος Περιβάλλοντος παρουσιάζει όλες τις επενδύσεις που είναι επιλέξιμες για το πρόγραμμα ΜΙΑ, το πρόγραμμα Vamil ή και τα δύο.

- Ο Κατάλογος Περιβάλλοντος περιέχει εκατοντάδες στοιχεία επένδυσης ή περιουσιακά στοιχεία που προκαλούν λιγότερες περιβαλλοντικές ζημίες και ενημερώνεται ετησίως.

Ενισχύσεις για επενδύσεις σε ενέργεια (EIE): Πρόγραμμα φορολογικών ελαφρύνσεων για βιώσιμη ενέργεια

- Οι εταιρείες που επενδύουν σε εγκαταστάσεις εξοικονόμησης ενέργειας ή χρησιμοποιούν βιώσιμη ενέργεια μπορούν να αφαιρέσουν ένα ορισμένο ποσοστό του επενδυμένου ποσού από τα φορολογητέα κέρδη τους από το έτος αγοράς των αγαθών.

- Το 55,5 %% των σχετικών δαπανών αφαιρείται από τα φορολογητέα κέρδη κατά το έτος αγοράς του εξοπλισμού.

- Κάθε επιχείρηση μπορεί να είναι επιλέξιμη για την ΕΙΕ για επενδύσεις σε ενέργεια ύψους τουλάχιστον 2.500 ευρώ και μέγιστου ποσού 120 εκ. ευρώ σε ένα ημερολογιακό έτος.

- Το πρόγραμμα ΕΙΕ εφαρμόζεται υπό ορισμένες προϋποθέσεις, όπως:

-Η εταιρεία πρέπει να διαθέτει περιβαλλοντική άδεια ή άδεια οικοδομής. Ο κατάλογος ενεργειακών στοιχείων αναφέρει ποιοι τύποι εξοπλισμού πληρούν τις προϋποθέσεις για το πρόγραμμα

-Κάθε επενδυτική επιχορήγηση που εισπράχθηκε για το σχετικό περιουσιακό στοιχείο πρέπει να αφαιρεθεί από το κόστος απόκτησης ή παραγωγής (ωστόσο, οι επιδοτήσεις λειτουργίας δεν χρειάζεται να αφαιρεθούν).

Εξαίρεση συμμετοχής

Η απαλλαγή από τη συμμετοχή, μία από τις σημαντικότερες διατάξεις της ολλανδικής νομοθεσίας περί φόρου εισοδήματος εταιρειών, εξηγεί τον τεράστιο αριθμό των κεντρικών γραφείων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στην Ολλανδία. Ο σκοπός της απαλλαγής είναι να αποφευχθεί η διπλή φορολογία όταν τα κέρδη μιας θυγατρικής διανέμονται στη μητρική της εταιρεία.

- Στο πλαίσιο της απαλλαγής από τη συμμετοχή, τα μερίσματα και τα κεφαλαιουχικά κέρδη / ζημίες απαλλάσσονται πλήρως από τον φόρο εισοδήματος εταιρειών (δηλ. για κεφαλαιουχικά κέρδη, αυτό σημαίνει ότι τα κέρδη δεν φορολογούνται, ενώ οι κεφαλαιακές απώλειες δεν εκπίπτουν, εκτός από τις απαιτούμενες ζημίες ρευστοποίησης).

- Η απαλλαγή από τη συμμετοχή μπορεί να εφαρμοστεί χωρίς πρόσθετες απαιτήσεις για συμμετοχές 5% ή περισσότερο, υπό την προϋπόθεση ότι το μετοχικό κεφάλαιο δεν θεωρείται ότι κατέχεται ως επένδυση χαρτοφυλακίου.

- Η συμμετοχή σε μετοχές γενικά δεν θεωρείται ότι κατέχεται ως επένδυση χαρτοφυλακίου εάν οι μετοχές δεν κατέχονται για απόδοση που μπορεί να αναμένεται από την κανονική διαχείριση περιουσιακών στοιχείων (έλεγχος κινήτρου). Αυτό βασίζεται π.χ. στις λειτουργίες και τα περιουσιακά στοιχεία της συμμετοχής. Η δοκιμή βασίζεται στη μακρόχρονη νομολογία της Ολλανδίας και παρέχει μια ευέλικτη βάση για τη λήψη φορολογικών αποφάσεων σχετικά με την εφαρμογή της απαλλαγής συμμετοχής.

- Εάν δεν πληρούται η προϋπόθεση για επενδύσεις εκτός χαρτοφυλακίου, ο ολλανδός φορολογούμενος μπορεί ακόμη να επωφεληθεί από την απαλλαγή συμμετοχής, εάν

    - η ίδια η παθητική συμμετοχή υπόκειται σε φορολογικό συντελεστή 10% ή περισσότερο

    - ή τα περιουσιακά στοιχεία της θυγατρικής δεν αποτελούνται σε μεγάλο βαθμό (πάνω από το 50%) από επενδύσεις χαρτοφυλακίου χαμηλής φορολογίας (λιγότερο από 10%).

Σύστημα φορολογικής ενότητας: ενοποιημένες φορολογικές δηλώσεις

- Αυτό προβλέπει φορολογική ενοποίηση εταιρειών εντός ομίλου με την κατάθεση ενοποιημένης φορολογικής δήλωσης.

- Ένα από τα κύρια πλεονεκτήματα είναι ότι οι απώλειες μιας επιχείρησης μπορούν να συμψηφιστούν με τα κέρδη ενός άλλου.

- Στο πλαίσιο της φορολογικής ενότητας, τα περιουσιακά στοιχεία μπορούν να μεταφερθούν από μία εταιρεία σε άλλη χωρίς να επιβληθεί φόρος εισοδήματος εταιρειών.

- Συναλλαγές μεταξύ εταιρειών που αποτελούν μέρος φορολογικής ενότητας δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος εταιρειών.

Τιμολόγηση μεταφοράς

- Ο ολλανδικός νόμος περί φορολογίας εταιρειών περιλαμβάνει τη διάταξη ότι η τιμολόγηση εντός της επιχείρησης για αγαθά και υπηρεσίες πρέπει να είναι ανεξάρτητα.

- Οι κατευθυντήριες γραμμές για την τιμολόγηση εντός της επιχείρησης δίδονται από μια εκτεταμένη πολιτική που βασίζεται στις αρχές για τις ενδοεταιρικές χρεώσεις που περιέχονται στη συνθήκη περί φορολογίας του ΟΟΣΑ και στις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις τιμές μεταβίβασης.

- Είναι δυνατή η σύναψη συμφωνίας προκαταρκτικής τιμολόγησης (APA) σχετικά με τα θέματα των τιμών μεταβίβασης.

Μεταφορικές απώλειες: έως εννέα έτη

- Τόσο οι φορολογούμενοι που είναι κάτοικοι της χώρας όσο και οι κάτοικοι αλλοδαπής έχουν τη δυνατότητα αποπληρωμής των ζημιών ενός έτους και μιας μεταγενέστερης δυνατότητας εννέα ετών. Οι ζημίες πρέπει να επιβεβαιωθούν από τον φορολογικό επιθεωρητή μέσω δήλωσης ζημιών.

- Περιορισμοί για τη μεταφορά ζημιών μπορούν να εφαρμοστούν όταν υπάρχει σημαντική αλλαγή στους τελικούς μετόχους.

- Σημαντική αλλαγή συμβαίνει όταν μια εταιρεία παύσει τις επιχειρηματικές της δραστηριότητες ή μειώσει τις δραστηριότητές της κατά περισσότερο από 70%.

Ευρύ δίκτυο φορολογικών συνθηκών: αποφυγή διπλής φορολογίας

Η Ολλανδία έχει ένα από τα πλέον εκτεταμένα δίκτυα φορολογικών συνθηκών στην ΕΕ, έχοντας συνάψει συμβάσεις για την αποφυγή της διπλής φορολόγησης εισοδήματος και κεφαλαίου με σχεδόν 100 χώρες. Σε περίπτωση που δεν εφαρμόζεται καμία συνθήκη, η Ολλανδία συχνά προβαίνει μονομερώς σε διπλή φορολογική ελάφρυνση. Οι φορολογούμενοι μπορούν επίσης να επωφελούνται από ευνοϊκούς κανόνες που προβλέπονται από τις οδηγίες της ΕΕ και το δίκαιο της ΕΕ. Οι περισσότερες συμφωνίες περί διπλής φορολογίας που διαπραγματεύθηκε η Ολλανδία

σχετικά με τα έσοδα και τα κεφαλαιακά κέρδη ακολούθησαν τα σχέδια υποδειγμάτων που δημοσίευσε ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ).

Μείωση των φορολογικών συντελεστών βασισμένη σε Συνθήκες:

- Η Ολλανδία δεν εισπράττει φόρο παρακράτησης επί των τόκων ή των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης από μια εταιρία με έδρα στην χώρα. Επιπλέον, οι φορολογικές Συνθήκες συνήθως μειώνουν ή εξαλείφουν την αλλοδαπή παρακράτηση φόρου επί των τόκων ή των δικαιωμάτων που καταβάλλονται σε μια εταιρία με έδρα στην χώρα. Επιπλέον, οι νόμοι εφαρμογής που βασίζονται στην Οδηγία περί τόκων και δικαιωμάτων της ΕΕ εξαλείφουν την παρακράτηση φόρου για τα δικαιώματα και τους τόκους που ισχύουν στην ΕΕ.

- Ο ολλανδικός νόμιμος συντελεστής παρακράτησης του μερίσματος είναι 15%. Ωστόσο, ο φορολογικός συντελεστής μειώνεται όταν η διανομή μερίσματος γίνεται σε μέτοχο που προστατεύεται από τη φορολογική συνθήκη (γενικά μειώνεται στο 5% ή και 0%).
  Τα μερίσματα που καταβάλλονται σε μητρικές εταιρείες της ΕΕ που πληρούν τις προϋποθέσεις απαλλάσσονται από τον φόρο μερισμάτων λόγω των νόμων εφαρμογής που βασίζονται στην Οδηγία της ΕΕ για τις μητρικές και τις θυγατρικές εταιρείες.

Κανόνας 30%: Ειδικό φορολογικό καθεστώς για τους εκπατρισμένους

- Η Ολλανδία έχει ειδικό φορολογικό καθεστώς για τους εκπατρισμένους, το λεγόμενο κανόνα 30%, που προβλέπει ουσιαστική απαλλαγή φόρου εισοδήματος έως και 30% για περίοδο έως και 96 μηνών. Αυτό θεωρείται ως αντιστάθμισμα για το επιπλέον κόστος που συνεπάγεται η ζωή στο εξωτερικό.

- Σύμφωνα με τον κανόνα αυτό, ο εργοδότης μπορεί να χορηγήσει στον εργαζόμενο ένα αφορολόγητο επίδομα μέχρι 30% κατά ανώτατο όριο της αμοιβής του. Η αμοιβή περιλαμβάνει παρεπόμενες και ευέλικτες μορφές εισοδήματος, όπως πληρωμές επιδομάτων και δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών.

- Προκειμένου να είναι κάποιος επιλέξιμος του κανόνα 30%, πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

  - Ο εργοδότης οφείλει να κρίνει εύλογα ότι ο εργαζόμενος διαθέτει συγκεκριμένη εμπειρογνωμοσύνη που δεν είναι διαθέσιμη ή είναι περιορισμένη στην ολλανδική αγορά

εργασίας, πληρώντας τα ακόλουθα ελάχιστα επίπεδα φορολογητέου εισοδήματος:

-Ελάχιστο ακαθάριστο μισθό € 37.000 (μη περιλαμβανομένου του αφορολόγητου επιδόματος).

-Ελάχιστο ακαθάριστο μισθό € 28.125 (μη συμπεριλαμβανομένου του αφορολόγητου επιδόματος) για μεταπτυχιακούς φοιτητές και κατόχους διδακτορικών μέχρι 30 ετών.

Δεν υπάρχει ελάχιστο επίπεδο εισοδήματος για επιστήμονες και ερευνητές

- Ο υπάλληλος πρέπει να προσληφθεί από το εξωτερικό
- Ο εργοδότης πρέπει να υπόκειται στην ολλανδική νομοθεσία παρακράτησης φόρου
- Ο υπάλληλος δεν μπορεί να ζει στο εξωτερικό σε ακτίνα 150 χλμ. από τα ολλανδικά σύνορα

- Η εξαίρεση διατίθεται για περίοδο 8 ετών (96 μήνες). Μετά από μια περίοδο πέντε ετών, οι φορολογικές αρχές μπορούν να ζητήσουν από τον εργοδότη να αποδείξει ότι ο εργαζόμενος εξακολουθεί να πληροί τους όρους.

Αναβολή του ΦΠΑ: πλεονεκτήματα της ροής μετρητών

- Με βάση την ιδιαίτερη θέση της ως διαμετακομιστικού κέντρου στην ΕΕ, η Ολλανδία προσφέρει υπό ορισμένες προϋποθέσεις ένα αποκαλούμενο σύστημα αναβολής, το οποίο παρέχει μια πλήρη αναβολή μέχρι την τριμηνιαία επιστροφή ΦΠΑ.

- Το σύστημα αυτό οδηγεί σε μια κατάσταση κατά την οποία ο οφειλόμενος κατά την εισαγωγή ΦΠΑ δεν καταβάλλεται αυτή τη στιγμή, αλλά αναβάλλεται μέχρι την υποβολή της τριμηνιαίας δήλωσης ΦΠΑ. Στην επιστροφή ΦΠΑ, ο ΦΠΑ πρέπει να δηλωθεί, αλλά μπορεί να αφαιρεθεί με την ίδια μορφή, αποτρέποντας έτσι τις επιπλοκές των ταμειακών ροών.

- Για να αποκτήσει την άδεια που απαιτείται για να χρησιμοποιήσει αυτό το σύστημα αναβολής, μια εταιρεία πρέπει να είναι εγγεγραμμένη στον ΦΠΑ στην Ολλανδία ως εγχώριος επιχείρηση ή ως ξένη επιχείρηση με μόνιμη εγκατάσταση ΦΠΑ στην Ολλανδία και να έχει τακτικές εισαγωγές στην Ολλανδία.

Ολλανδικές φορολογικές αρχές: πρόσβαση στον φορολογικό επιθεωρητή

Η ολλανδική φορολογική και τελωνειακή διοίκηση κατανοεί πόσο ζωτικής σημασίας μπορεί να είναι για τους επενδυτές να γνωρίζουν προκαταβολικά πώς θα εφαρμοστεί η φορολογική νομοθεσία σε μια συγκεκριμένη περίπτωση. Ως εκ τούτου, επιδιώκει να είναι όσο το δυνατόν πιο ανοικτή και προσβάσιμη και δημιούργησε το λεγόμενο «Κεντρικό Σημείο για Πιθανούς Ξένους Επενδυτές». Το Κεντρικό Σημείο παρέχει στους ξένους επενδυτές τη βεβαιότητα εκ των προτέρων σχετικά με τις φορολογικές συνέπειες των προτεινόμενων μεγάλων επενδύσεων στην Ολλανδία. Ο φορολογικός επιθεωρητής για την περιοχή όπου βρίσκεται η επιχείρηση θα δεσμεύεται από τις συμφωνίες που συνάφθηκαν με το Κεντρικό Σημείο. Το Κεντρικό Σημείο συνεργάζεται με την ομάδα APA / ATR. Αυτή η ομάδα συνάπτει συμφωνίες προκαταβολικής τιμολόγησης για θέματα τιμολόγησης και προκαταβολικών φορολογικών αποφάσεων σε άλλα θέματα διεθνούς χαρακτήρα.

Η ολλανδική φορολογική διοίκηση έχει μια συνεργατική στάση απέναντι στους φορολογούμενους και επιδιώκει μια ενισχυμένη σχέση βασισμένη στην εμπιστοσύνη, τη διαφάνεια και την αμοιβαία κατανόηση. Για το σκοπό αυτό, η Ολλανδία εισήγαγε ένα προαιρετικό πρόγραμμα «Οριζόντιας Παρακολούθησης». Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα αυτού είναι ότι η εκ των προτέρων βεβαιότητα για τα φορολογικά ζητήματα δίνεται όσο το δυνατόν νωρίτερα. Ως εκ τούτου, απαιτούνται λιγότεροι έλεγχοι μετά από αυτήν και μειώνεται ο διοικητικός φόρτος.

Ολλανδικές τελωνειακές αρχές: πρακτική και προορατική προσέγγιση

Τα εμπορεύματα που εισάγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) υπόκεινται, από τη στιγμή της εισόδου τους, στην τελωνειακή επιτήρηση, που πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στην τελωνειακή νομοθεσία της ΕΕ. Ο τελωνειακός επιθεωρητής κατανοεί τη σημασία ενός αξιόπιστου κυβερνητικού εταίρου για τις επιχειρήσεις. Όταν πρόκειται για εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών, είναι ανοικτός σε διαβούλευση προκειμένου να βρεθεί το καταλληλότερο τελωνειακό καθεστώς για μια εταιρεία. Οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές είναι γνωστές για την πρακτική και προληπτική τους προσέγγιση για τη διευκόλυνση του διεθνούς εμπορίου και τη βελτιστοποίηση των τελωνειακών διαδικασιών. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει την προτίμηση της Ολλανδίας ως χώρας στην οποία βασίζονται οι εισαγωγικές δραστηριότητες πολλών επιχειρήσεων.

Σημειώνεται ότι η απόφαση που λήφθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο «Οικονομικές και Δημοσιονομικές Υποθέσεις» στις 21/02/2017 σχετικά με τους κανόνες για την εξάλειψη των «ασυμφωνιών στη μεταχείριση υβριδικών μέσων» με τα φορολογικά συστήματα τρίτων χωρών, δηλαδή στην εξάλειψη της μεθόδου που χρησιμοποιούν οι πολυεθνικές επιχειρήσεις για να αποφύγουν την καταβολή φόρων, πρόκειται να

στερήσει την Ολλανδία ενός σημαντικού πλεονεκτήματος όσον αφορά στην προσέλκυση επενδύσεων (κυρίως) από την Αμερική. Πολλές πολυεθνικές επιχειρήσεις από τις ΗΠΑ, με βάση σχετική διμερή Συμφωνία, χρησιμοποιούν την λεγόμενη «CV-BV δομή» στην Ολλανδία (συνδυασμός ετερόρρυθμης εταιρίας και εταιρίας περιορισμένης ευθύνης), για να αποφύγουν με αυτόν τον τρόπο την καταβολή φόρων. Με αυτή την μέθοδο, τα τελευταία χρόνια η Ολλανδία προσέλκυσε εταιρείες οι οποίες μεταφέρονται στην χώρα, με μικρή οικονομική δραστηριότητα, με απώτερο σκοπό να μην φορολογηθούν τα κέρδη τους. Η εν λόγω απόφαση του Συμβουλίου, εκτιμάται ότι μεσοπρόθεσμα θέτει σε κίνδυνο 80.000 θέσεις εργασίας στην Ολλανδία με την ενδεχόμενη φυγή των πολυεθνικών λόγω της υιοθέτησης των νέων κανόνων.

6. Τραπεζικός Τομέας

Ο τραπεζικός τομέας, συγκρινόμενος με το μέγεθος της χώρας, είναι ιδιαίτερα μεγάλος, υπέστη σημαντικές απώλειες, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης το 2008 και το σημαντικότερο, παραμένει ευάλωτος στο υψηλό χρέος των νοικοκυριών. Το ύψος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, που δεν καλύπτεται από πρόβλεψη ζημιών, είναι μεγάλο σε σχέση με το κεφάλαιό τους. Οι ολλανδικές τράπεζες είναι ιδιαίτερα εξαρτημένες από τις διεθνείς αγορές και εκτεθειμένες στην αγορά κατοικίας.

7. Υποδομές - Μεταφορές

Η οικονομική σημασία του τομέα των μεταφορών στην Ολλανδία

Η Ολλανδία αποτελεί ένα διεθνή κόμβο logistics, τόσο για εμπορεύματα όσο και για επιβάτες. Μεγάλες ποσότητες πρώτων υλών και αγαθών φθάνουν από όλο τον κόσμο στο λιμάνι του Ρότερνταμ. Ένα μεγάλο μερίδιο μεταφέρεται στην ευρωπαϊκή ενδοχώρα μέσω του οδικού δικτύου, των εσωτερικών πλωτών οδών και του σιδηρόδρομου. Λόγω της μοναδικής θέσης της, η Ολλανδία χρησιμεύει ως πύλη στην Ευρώπη για εμπορεύματα που εισέρχονται και εξέρχονται. Το Ρότερνταμ είναι το μεγαλύτερο λιμάνι της Ευρώπης και το ένατο μεγαλύτερο στον κόσμο. Το αεροδρόμιο Schiphol του Άμστερνταμ είναι ένα από τα μεγάλα αεροδρόμια της Ευρώπης. Το Schiphol λειτουργεί ως ενδιάμεσος σταθμός για πολλές πτήσεις, τόσο για επιβάτες όσο και για φορτία.

Πάνω από το 73% των 570 εκατομμυρίων τόνων εμπορευμάτων που εισέρχονται στην Ολλανδία φθάνουν δια θαλάσσης. Από τους 440 εκατομμύρια τόνους εμπορευμάτων που εξήλθαν από την Ολλανδία το 42% διέρχεται από τη θάλασσα, το ένα τρίτο από τις εσωτερικές πλωτές οδούς και το ένα πέμπτο οδικώς. Σχεδόν το 82% όλων των εγχώριων εμπορευματικών μεταφορών, δηλαδή περίπου 630 εκ. τόνοι, μεταφέρονται οδικώς και σχεδόν το 18% με εσωτερικές πλωτές οδούς. Εννέα εκ. τόνοι εμπορευμάτων εισέρχονται και 26 εκ. εξέρχονται από τη χώρα σιδηροδρομικώς. Τα αεροσκάφη μεταφέρουν 0,9 εκ. τόνους των εμπορευμάτων που εισέρχονται και περίπου 0,8 εκ. τόνους που εξέρχονται από τη χώρα.

Υπάρχουν πολλές επιχειρήσεις που ασχολούνται με δραστηριότητες που σχετίζονται με τις μεταφορές όπως είναι η κατασκευή και τη συντήρηση των υποδομών ή εταιρίες σχετιζόμενες με τη συντήρηση και την επισκευή οχημάτων που παρέχουν απασχόληση σε πολλά άτομα.

Ο τομέας των ολλανδικών μεταφορών περιλαμβάνει όχι μόνο την επαγγελματική μεταφορά των ανθρώπων και των αγαθών όπως οι οδικές μεταφορές, η εσωτερική ναυσιπλοΐα, ο σιδηρόδρομος αλλά και πρόσθετες υπηρεσίες μεταφορών που σχετίζονται με αεροδρόμια, λιμάνια, αποθήκευση εμπορευμάτων, διακίνηση φορτίου, ναυτιλία, ταχυδρομεία και courier. Περισσότεροι από 37.000 εταιρείες δραστηριοποιούνται στον τομέα των ολλανδικών μεταφορών παράγοντας αξία περίπου 80 δις ευρώ ενώ στον τομέα απασχολούνται σχεδόν 490.000 άτομα. Ο ολλανδικός τομέας μεταφορών αντιπροσωπεύει περίπου το 4,5% του ΑΕΠ.

Στον τομέα των μεταφορών, οι οδικές μεταφορές είναι ο μεγαλύτερος κλάδος όσον αφορά τους απασχολούμενους (130.000) που παράγουν 19 δις ευρώ. Οι υπηρεσίες μεταφοράς είναι μεγαλύτερες από πλευράς κύκλου εργασιών, με 22 δις ευρώ και 77.000 άτομα εργατικό δυναμικό. Από το 2011, ο κύκλος εργασιών στον τομέα των υπηρεσιών έχει υπερβεί εκείνη των οδικών μεταφορών.

Στην Ολλανδία η εσωτερική ναυσιπλοΐα είναι ο σημαντικότερος τρόπος μεταφορών μετά τις οδικές μεταφορές για την μεταφορά εμπορευμάτων. Αυτό οφείλεται εν μέρει στις εκτεταμένες πλωτές οδούς.

Τα ολλανδικά αεροδρόμια, ιδίως το αεροδρόμιο Schiphol του Άμστερνταμ, είναι σημαντικοί κόμβοι στη διεθνή μεταφορά επιβατών.

Τα ολλανδικά θαλάσσια λιμάνια, από τα οποία το Ρότερνταμ είναι το μεγαλύτερο, έχουν μεγάλη σημασία για την ολλανδική οικονομία. Περίπου το ήμισυ του συνολικού εισαγόμενου ή εξαγόμενου φορτίου πραγματοποιείται στους θαλάσσιους λιμένες. Τα λιμάνια υπάγονται στην κατηγορία «αποθήκευση και δραστηριότητες υποστήριξης για τις μεταφορές» που περιλαμβάνει εκτός από την αποθήκευση, δραστηριότητες υποστήριξης όπως η λειτουργία υποδομής μεταφορών, εταιρίες διάσωσης και κατάδυσης, πιλοτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες μεταφορών και διακίνηση φορτίων. Τα ολλανδικά λιμάνια επισκέπτονται πλοία από όλο τον κόσμο και αυτό δημιουργεί επίσης θέσεις εργασίας σε υπηρεσίες όπως: πλοήγηση και ρυμούλκηση, διαχείριση φορτίων, τελωνεία, συντήρηση και επισκευές, καύσιμα ανεφοδιασμού, εταιρείες αποθήκευσης κ.λπ.

Ο κύκλος εργασιών των εταιρειών ταχυμεταφορών έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια κυρίως επειδή οι καταναλωτές όλο και περισσότερο κάνουν online αγορές. Οι εταιρίες ταχυμεταφορών λαμβάνουν περισσότερες παραγγελίες επειδή αυτές οι online αγορές πρέπει να παραδοθούν. Τα τελευταία πέντε χρόνια ο κύκλος εργασιών τους, αυξήθηκε και έφθασε τα 3 δις ευρώ. Στις εταιρίες ταχυμεταφορών απασχολούνται 36.000 άτομα.

Οι υπηρεσίες εφοδιαστικής είναι πολύ σημαντικές στον τομέα των μεταφορών. Οι εταιρείες αποθήκευσης προσφέρουν διάφορους τύπους αποθήκευσης, όπως αποθήκευση με κλιματισμό (ψύξη), δεξαμενές, αποθήκες και χώρους εκτός αποθηκών για χύμα προϊόντα όπως άμμος, χαλίκι και μεταλλεύματα. Οι εταιρείες εξασφαλίζουν ότι τα πλοία, τα τρένα και τα φορτηγά φορτώνονται και εκ-φορτώνονται. Η Ολλανδία διαθέτει κόμβους πολλαπλών μεταφορτώσεων, οι οποίοι χρησιμοποιούνται για μεταφόρτωση εμπορευμάτων σε άλλο μέσον μεταφοράς.

Ο τομέας των μεταφορών περιλαμβάνει επίσης εταιρείες που παρέχουν άλλες δραστηριότητες, όπως εταιρείες πλοήγησης, καταδύσεων και διάσωσης και εταιρείες που συνοδεύουν εξαιρετικά μεγάλες ή πολύ βαριές μεταφορές. Περιλαμβάνει επίσης την λειτουργία χώρων στάθμευσης, εταιρίες αποθήκευσης για αυτοκίνητα, τροχόσπιτα και φορτηγά. Επιπλέον ο εναέριος έλεγχος και ο έλεγχος της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας αποτελούν μέρος του τομέα των μεταφορών.

Τα νοικοκυριά δαπανούν το 14% του προϋπολογισμού τους για τις μεταφορές. Αυτό ισοδυναμεί με 40 δις ευρώ σε συνολική κατανάλωση 284 δις ευρώ. Περισσότερο από τα μισά από τα 40 εκ. ευρώ προορίζονται για ιδιωτικά οχήματα, συμπεριλαμβανομένων των καυσίμων, της ασφάλισης και των φόρων. Πάνω από 6 δις ευρώ ετησίως δαπανώνται για νέα οχήματα και πάνω από 5 δις ευρώ για υπηρεσίες μεταφορών που παρέχονται από τρίτους, όπως οι δημόσιες συγκοινωνίες με λεωφορεία, τραμ, μετρό, τρένο.

Κυκλοφορία των εμπορευματοκιβωτίων στους λιμένες της Ολλανδίας το 2017

Σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία της Ολλανδίας, το 2017, ο συνολικός όγκος των μεταφορτώσεων στα ολλανδικά θαλάσσια λιμάνια αυξήθηκε κατά περισσότερο από 1% (595 εκατ. τόνους). Η αύξηση της θαλάσσιας κυκλοφορίας τον περασμένο χρόνο προήλθε από τον τομέα των εμπορευματοκιβωτίων. Η διακίνηση υγρών φορτίων (π.χ. αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου) μειώθηκε κατά 3%. Η διακίνηση ξηρού χύδην φορτίων (άνθρακα, σιδηρομεταλλεύματος) παρέμεινε λίγο-πολύ σταθερή.

Το 2017, οι εισερχόμενες και εξερχόμενες αποστολές εμπορευματοκιβωτίων αυξήθηκαν σημαντικά κατά 13%. Σχεδόν το 38% όλων των εμπορευματοκιβωτίων μεταφέρθηκαν σε άλλους θαλάσσιους λιμένες. Πάνω από το 70% της συνολικής αύξησης της μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων οφείλεται στις μεταφορτώσεις. Το Ρότερνταμ είναι ένα ελκυστικό λιμάνι για αυτό το είδος διακίνησης, κυρίως λόγω της καλής προσβασιμότητάς του σε μεγάλα πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων και της διαθέσιμης τερματικής χωρητικότητας. Ένα στα πέντε εμπορευματοκιβώτια μεταφόρτωσης αφορά ξύλα και χαρτί. Το λιμάνι του Ρότερνταμ διαχειρίζεται εμπορευματοκιβώτια που μεταφέρουν ξύλα από τη Φινλανδία, τη Ρωσία και τη Σουηδία τα οποία μεταφορτώνονται για την Κίνα.

Σε αντίθεση με το φορτίο των εμπορευματοκιβωτίων, η διακίνηση υγρών φορτίων παρουσίασε μείωση κατά περισσότερο από 3% (273 εκατ. τόνους). Η μείωση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη στασιμότητα του όγκου των μεταφορτώσεων πετρελαιοειδών και των εξαγωγών καυσίμων κυρίως στο λιμάνι του Ρότερνταμ. Ένα μεγάλο μέρος αυτών των προϊόντων προέρχεται από τη Ρωσία και αποστέλλεται στην Ασία μέσω του Ρότερνταμ.

Η διακίνηση αργού πετρελαίου παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητη. Σχεδόν το ήμισυ του αργού πετρελαίου που εισήλθε στο λιμάνι του Ρότερνταμ μεταφέρθηκε μέσω αγωγών στο Βέλγιο και στη Γερμανία. Τα υπόλοιπα εμπορεύματα χύμα υγρών φορτίων περιλαμβάνουν κυρίως χημικά προϊόντα. Η μεταφόρτωση αυτών των ειδών αυξήθηκε κατά περισσότερο από 55%.

Το 2017, η μεταφόρτωση χύμα ξηρού φορτίου παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητη (-0,2%) σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η προσφορά μεταλλευμάτων είχε θετική επίδραση στην εξέλιξη αυτή καθώς αυξήθηκε κατά 9,4% (3,5 εκατ. ευρώ) η οποία

οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην άνοδο των μεταλλευμάτων που εισήχθησαν από τη Βραζιλία και τη Νότιο Αφρική. Η συνολική ποσότητα των μεταλλευμάτων ανήλθε σε 41 εκατ. τόνους το 2017.

Η διακίνηση άνθρακα μειώθηκε κατά 5,5% το 2017. Αυτό συνέβη κυρίως στο λιμάνι του Ρότερνταμ όπου η διακίνηση άνθρακα μειώθηκε σχεδόν κατά 10% (25 εκατ. τόνους) κυρίως λόγω του κλεισίματος δύο σταθμών ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα στην Ολλανδία και έξι ακόμη στη Γερμανία.

8. Κανονιστική Συμμόρφωση

Η έναρξη και λειτουργία των επιχειρήσεων στην Ολλανδία δεν διαφέρει, ουσιαστικά, από τα υπόλοιπα κράτη μέλη της ΕΕ. Απαιτείται: α) η εγγραφή της επιχείρησης στο Εμπορικό Επιμελητήριο και στην Εφορία, β) η επιλογή ονόματος, που να πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις του σχετικού νόμου, γ) η επιλογή συγκεκριμένης νομικής μορφής, δ) η τήρηση λογιστικών βιβλίων για, τουλάχιστον, επτά έτη και ε) η ιατρική ασφάλιση του προσωπικού. Περισσότερες λεπτομέρειες:

-Chamber of Commerce (Kamer van Koophandel): https://www.kvk.nl/english/

- Starting your own business:

https://www.kvk.nl/download/KvK-brochure%20Starting%20Your%20Own%20Business-170215_tcm109-400541.pdf

-Answers for Business: http://www.answersforbusiness.nl/

Τη λειτουργία της αγοράς εποπτεύουν αρκετές αρχές:

- Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων και Καταναλωτικών Προϊόντων https://english.nvwa.nl/
- Αρχή Καταναλωτών και Αγορών www.acm.nl/en
- Αρχή Χρηματοοικονομικών Αγορών www.afm.nl/en
- Αρχή Υγειονομικής Περίθαλψης www.nza.nl/organisatie/sitewide/english
- Επιθεώρηση Εργασίας https://www.inspectorateszw.nl/

9. Συναλλαγματικές Ισοτιμίες

Επίσημο νόμισμα της Ολλανδίας είναι το ευρώ, καθώς η χώρα είναι μέλος της Ευρωζώνης. Συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ με τα υπόλοιπα νομίσματα:

www.ecb.europa.eu/stats/exchange/eurofxref/html/index.en.html

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Σύμφωνα με προβλέψεις του Οργανισμού Ανάλυσης Οικονομικής Πολιτικής της Ολλανδίας, με ρυθμούς ανάπτυξης 3,2% το 2018 και 2,7% το 2019, η ολλανδική οικονομία θα υπερβεί τις χώρες της ευρωζώνης κατά μέσο όρο 0,6% ετησίως. Η ανεργία μειώνεται, ωστόσο, η οικονομική ανάπτυξη θα επηρεάσει ελάχιστα το δημοσιονομικό ισοζύγιο - κυρίως ως αποτέλεσμα των υψηλότερων δημοσίων δαπανών.

Η ανεργία προβλέπεται να ανέλθει στο 3,9% το 2018 και 3,5% το 2019 (το χαμηλότερο ποσοστό από το 2001). Η έντονη αύξηση της απασχόλησης μπορεί να απορροφήσει εύκολα τους νεοεισερχομένους στην αγορά εργασίας. Οι εταιρείες προσφέρουν συχνότερα μόνιμες συμβάσεις εργασίας και πληρώνουν υψηλότερους μισθούς για να προσελκύσουν ή να διατηρήσουν το υφιστάμενο προσωπικό.

Η αύξηση του κόστους εργασίας και η αύξηση της χαμηλής κλίμακας ΦΠΑ θα προκαλέσει αύξηση του πληθωρισμού στο 2,3% το 2019. Ωστόσο, η μέση αγοραστική δύναμη θα βελτιωθεί κατά 1,6% το 2019 λόγω των υψηλότερων μισθών και των χαμηλότερων φόρων εισοδήματος.

Το ισοζύγιο δεν προβλέπεται να βελτιωθεί, παρά την άνοδο της οικονομίας. Κατά το 2017 το πλεόνασμα ήταν 1,1% του ΑΕΠ ενώ το 2018 προβλέπεται να είναι 0,7% και 0,9% το 2019. Η ήδη ανθηρή οικονομία θα ενθαρρυνθεί ακόμη περισσότερο από τις αυξημένες δαπάνες για την εκπαίδευση, την άμυνα και για την υγειονομική περίθαλψη.

Η οικονομική άνθηση της Ολλανδίας είναι το αποτέλεσμα της ευνοϊκής διεθνούς οικονομίας, των χαμηλότερων επιτοκίων, μιας εκτεταμένης δημοσιονομικής πολιτικής και μιας συνεχώς ισχυρής στεγαστικής αγοράς. Αυτοί οι δύο τελευταίοι παράγοντες διακρίνουν την Ολλανδία από άλλες χώρες.

Οι προβλέψεις του Οργανισμού Ανάλυσης Οικονομικής Πολιτικής λαμβάνουν υπόψη ένα ήπιο σενάριο Brexit στο οποίο επιτυγχάνεται μια εμπορική συμφωνία ΕΕ - Ην. Βασιλείου. Ωστόσο, οι αρνητικές συνέπειες για την ολλανδική οικονομία μπορεί να αυξηθούν ουσιαστικά σε περίπτωση απογοητευτικού αποτελέσματος των σχετικών διαπραγματεύσεων.

Σημειώνεται ότι, στις εν λόγω προβλέψεις δεν λήφθηκαν υπόψιν οι συνέπειες στα δημόσια έσοδα και στην οικονομική ανάπτυξη από τις μελλοντικές αποφάσεις σχετικά με την εξόρυξη φυσικού αερίου από το πεδίο Groningerveld που βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ

1. Διμερές Εμπόριο

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, οι εξαγωγές της Ελλάδας προς την Ολλανδία κατά το 2017 αυξήθηκαν κατά 4.214.905 ευρώ σε σχέση με το 2016 και ανήλθαν σε 615.360.738 ευρώ (αύξηση κατά 0,68% σε σχέση με το 2016).

Οι εισαγωγές της Ελλάδας από την Ολλανδία κατά το 2017 αυξήθηκαν κατά 138.692.845 ευρώ και ανήλθαν σε 2.570.777.140 ευρώ (αύξηση κατά 5,70 % σε σχέση με το 2016).

Το εμπορικό ισοζύγιο κατά το 2017 παρέμεινε αρνητικό για την Ελλάδα και ανήλθε στα 1.995.416.402 ευρώ.

Εισαγωγές και εξαγωγές Ελλάδας – Ολλανδίας (2004 έως 2017)

Έτος	**Εξαγωγές προς Ολλανδία**	**Ετήσια Μεταβολή (%)**	**Εισαγωγές από Ολλανδία**	**Ετήσια Μεταβολή (%)**
2004	376.130.873		2.557.632.542	
2005	368.694.407	-1,97	2.657.637.045	3,91
2006	376.523.848	2,12	2.857.078.905	7,50
2007	389.588.686	3,46	2.927.333.325	2,45
2008	470.572.430	20,78	3.194.270.169	9,11
2009	414.507.584	-11,91	2.780.025.233	-12,96
2010	434.405.676	4,80	2.660.430.822	-4,30
2011	494.208.815	13,76	2.595.576.570	-2,43
2012	443.087.632	-10,34	2.276.225.020	-12,30
2013	431.485.333	-2,61	2.182.051.260	-4,13
2014	423.186.016	-1,92	2.404.788.580	10,20
2015	509.231.789	20,33	2.417.250.250	0,51
2016	611.145.833	20,01	2.432.084.295	0,61
2017	615.360.738	0,68	2.570.777.140	5,70

Τα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα της Ελλάδας προς την Ολλανδία κατά το 2017 (σε τετραψήφια κατάταξη της Τυποποιημένης Ταξινόμησης Διεθνούς Εμπορίου) ήταν:

Φάρμακα - 61.486.968 ευρώ

Λάδια - 47.074.401 ευρώ

Μετρητές αερίων, υγρών ή ηλεκτρισμού - 44.101.306 ευρώ

Ψάρια κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, αποξεραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη - 41.427.597 ευρώ

Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο - 32.544.741 ευρώ

Πούρα, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα με κομμένα τα άκρα, πουράκια και τσιγάρα -24.872.386 ευρώ

Σταφύλια, νωπά ή ξερά - 21.404.369 ευρώ

Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο - 16.259.865 ευρώ

Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη - 14.865.367 ευρώ

Μελάνια τυπογραφίας, μελάνια γραφής ή σχεδίασης - 14.211.334 ευρώ

Τα κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα της Ελλάδας από την Ολλανδία κατά το 2017 (σε τετραψήφια κατάταξη της Τυποποιημένης Ταξινόμησης Διεθνούς Εμπορίου) ήταν:

Φάρμακα - 219.671.775

Κρέατα χοιροειδών, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα - 216.615.249 ευρώ

Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία ή την ενσύρματη τηλεγραφία - 143.053.367 ευρώ

Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί - 140.113.996 ευρώ

Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες, και μονάδες αυτών - 98.430.530 ευρώ

Αίμα ανθρώπου. Αίμα ζώων παρασκευασμένο για θεραπευτικές, προφυλακτικές ή διαγνωστικές χρήσεις. Αντιοροί. Εμβόλια - 67.544.085 ευρώ

Κρέατα βοοειδών, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη - 66.969.385 ευρώ

Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή - 64.084.356 ευρώ

Τηλεοπτικοί δέκτες - 56.955.041 ευρώ

Υδρογονάνθρακες κυκλικοί 48.706.719 ευρώ

Παρατίθενται κατωτέρω πίνακας των 30 κυριότερων εξαγωγών της Ελλάδας προς την Ολλανδία και πίνακας των 30 κυριότερων εισαγωγών της Ελλάδας από την Ολλανδία κατά το 2017 (σε τετραψήφια κατάταξη της Τυποποιημένης Ταξινόμησης Διεθνούς Εμπορίου).

Οι 30 κυριότερες εξαγωγές αγαθών της Ελλάδας προς την Ολλανδία κατά το 2017

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)
3004'	Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς, που παρουσιάζονται με μορφή δόσεων ή είναι συσκευασμένα για τη λιανική	61.486.968
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος >= 70% σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό, π.δ.κ.α.	47.074.401
9028'	Μετρητές αερίων, υγρών ή ηλεκτρισμού, ό. συμπ. οι μετρητές για τη μέτρηση των μετρητών αυτών	44.101.306
0305'	Ψάρια, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, αποξεραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ψάρια, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, καπνιστά, έστω και ψημένα πριν ή κατά τη διάρκεια του καπνίσματος.	41.427.597
7606'	Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο, με πάχος > 0,2 mm (εκτός από ανεπτυγμένα ελάσματα και ταινίες)	32.544.741
2402'	Πούρα, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα με κομμένα τα άκρα, πουράκια και τσιγάρα, από καπνό ή υποκατάστατα του καπνού	24.872.386
0806'	Σταφύλια, νωπά ή ξερά	21.404.369
7604'	Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο, π.δ.κ.α.	16.259.865
0302'	Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εκτός από φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304)	14.865.367
3215'	Μελάνια τυπογραφίας, μελάνια γραφής ή σχεδίασης και άλλα μελάνια, έστω και συμπυκνωμένα ή σε στερεές μορφές	14.211.334
2008'	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αλκοόλης (εκτός από εκείνα που είναι παρασκευασμένα ή διατηρημένα με ξίδι, διατηρημένα με ζάχαρη	12.119.160

2005'	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, μη κατεψυγμένα (εκτός από τα διατηρημένα με ζάχαρη και εκτός από ντομάτες, μανιτάρια και τρούφες)	11.556.841
3923'	Είδη μεταφοράς ή συσκευασίας, από πλαστικές ύλες. Πώματα, καπάκια, καψούλια και άλλες διατάξεις κλεισίματος, από πλαστικές ύλες	11.386.128
0406'	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	9.887.590
3920'	Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες μη κυψελώδεις, μη ενισχυμένα ούτε με απανωτές στρώσεις, ούτε όμοια συνδυασμένα με άλλες ύλες, χωρίς υπόθεμα, μη κατεργασμένα ή κατεργασμένα μόνο στην επιφάνεια ή κομμένα μόνο σε σχήμα	9.266.396
1704'	Ζαχαρώδη προϊόντα χωρίς κακάο, στα οποία περιλαμβάνεται και η λευκή σοκολάτα	8.923.407
0809'	Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα brugnons και nectarines, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά	8.809.574
8507'	Ηλεκτρικοί συσσωρευτές, περιλαμβανομένων και των διαχωριστών τους, είτε έχουν τετράγωνη ή ορθογώνια μορφή είτε όχι. Μέρη τους (εκτός των μεταχειρισμένων, καθώς και εκτός εκείνων από μη σκληρυμένο ελαστικό (καουτσούκ) ή από υφαντικές ύλες)	8.308.404
7411'	Σωλήνες από χαλκό	7.786.561
3924'	Πιατικά, άλλα είδη νοικοκυριού ή οικιακής οικονομίας, είδη υγιεινής και καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες (εκτός από μπανιέρες, ντουσιέρες, νιπτήρες, μπιντέδες, λεκάνες αποχωρητηρίου και τα καθίσματα και τα καλύμματά τους, καζανάκια αποχωρητηρίου και π	7.468.375
8517'	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία ή την ενσύρματη τηλεγραφία, όπου συμπεριλαμβάνονται οι συσκευές ενσύρματης τηλεφωνίας με ασυρματικές χειροσυσκευές (ακουστικά) και οι συσκευές τηλεπικοινωνίας για συστήματα με φερόμενη ηλεκτρική ενέργεια	6.782.818
6106'	Μπλούζες και μπλούζες-πουκάμισα σεμιζιέ, πλεκτές, για γυναίκες ή κορίτσια (εκτός από τι-σερτ και φανελάκια)	6.640.111
4412'	Ξυλεία σε φύλλα πολύστρωτα αντικολλητά (κόντρα-πλακέ), ξυλεία σε φύλλα επικολλητά απλά και παρόμοια ξυλεία σε απανωτά φύλλα (εκτός από πλάκες-διαφράγματα από ξυλεία με την ονομασία πυκνωμένη, κυψελώδεις πλάκες-	6.442.007

	διαφράγματα, πλάκες-διαφράγματα	
7607'	Φύλλα και λεπτές ταινίες, από αργίλιο, έστω και τυπωμένα ή επικολλημένα σε χαρτί, χαρτόνι, πλαστική ύλη ή παρόμοια υποθέματα), με πάχος (χωρίς το υπόθεμα) <= 0,2 mm (εκτός από τα φύλλα εκτύπωσης της κλάσης 3212 και τα στολίδια για χριστουγεννιάτικο δένδρο	5.807.128
3921'	Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες, ενισχυμένα, με απανωτές στρώσεις, με υπόθεμα ή όμοια συνδυασμένα με άλλες ύλες, ή από κυψελώδη προϊόντα, μη κατεργασμένα ή κατεργασμένα μόνο στην επιφάνεια ή κομμένα	5.788.314
2009'	Χυμοί φρούτων, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μούστος σταφυλιών, ή λαχανικών, που δεν έχουν υποστεί ζύμωση, χωρίς προσθήκη αλκοόλης, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	5.735.157
2002'	Ντομάτες παρασκευασμένες ή διατηρημένες χωρίς ξίδι ή οξικό οξύ	5.302.805
7306'	Σωλήνες και κοίλα είδη με καθορισμένη μορφή (π.χ. συγκολλημένα, καρφωτά, θηλυκωμένα ή με απλώς συνενωμένα άκρα), από σίδηρο ή χάλυβα (εκτός από σωλήνες χωρίς συγκόλληση, καθώς και σωλήνες με κυκλική εσωτερική και εξωτερική εγκάρσια τομή	4.630.061
0810'	Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα κάθε είδους, λαγοκέρασα και άλλοι καρποί και φρούτα βρώσιμα, νωπά (εκτός από καρπούς με κέλυφος, μπανάνες, χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, καρποί αβοκάντο, γκουάβες, καρποί μάγγο, μαγγούστες, καρποί παπάγιας	4.568.545
2208'	Αιθυλική αλκοόλη μη μετουσιωμένη, με κατ' όγκο αλκοολικό τίτλο < 80% vol· αποστάγματα, ηδύποτα (λικέρ) και άλλα οινοπνευματώδη ποτά (εκτός από σύνθετα αλκοολούχα παρασκευάσματα των τύπων που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή ποτών)	3.999.027

Οι 30 κυριότερες εισαγωγές αγαθών της Ελλάδας από την Ολλανδία κατά το 2017

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)
3004'	Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς, που παρουσιάζονται με μορφή δόσεων ή είναι συσκευασμένα για τη λιανική	219.671.775
0203'	Κρέατα χοιροειδών, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα	216.615.249
8517'	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία ή την ενσύρματη τηλεγραφία, όπου συμπεριλαμβάνονται οι συσκευές ενσύρματης τηλεφωνίας με ασυρματικές χειροσυσκευές (ακουστικά) και οι συσκευές τηλεπικοινωνίας για συστήματα με φερόμενη ηλεκτρική ενέργεια	143.053.367
0406'	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	140.113.996
8471'	Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες, και μονάδες αυτών. Μαγνητικές ή οπτικές διατάξεις ανάγνωσης, μηχανές εγγραφής των δεδομένων σε υπόθεμα με κωδικοποιημένη μορφή και μηχανές επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, π.δ.κ.α.	98.430.530
3002'	Αίμα ανθρώπου. Αίμα ζώων παρασκευασμένο για θεραπευτικές, προφυλακτικές ή διαγνωστικές χρήσεις. Αντιοροί και άλλα κλάσματα του αίματος και τροποποιημένα ανοσολογικά προϊόντα, είτε λαμβάνονται μέσω βιολογικών τεχνολογικών διαδικασιών είτε όχι. Εμβόλια	67.544.085
0201'	Κρέατα βοοειδών, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	66.969.385
7601'	Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή	64.084.356
8528'	Τηλεοπτικοί δέκτες, είτε έχουν ενσωματωμένους δέκτες ραδιοφωνικών εκπομπών ή συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνων ή συσκευές αναπαραγωγής εικόνων, είτε όχι. Οθόνες βίντεο και οι συσκευές προβολής εικόνας από βίντεο	56.955.041
2902'	Υδρογονάνθρακες κυκλικοί	48.706.719
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος >= 70% σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό, π.δ.κ.α.	42.508.286
9018'	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση, ό. συμπ. οι σπινθηρογράφοι και άλλες συσκευές ηλεκτροθεραπείας, καθώς και συσκευές για τον έλεγχο της οξύτητας	38.259.094

	της όρασης, π.δ.κ.α.	
0402'	Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα) που δεν είναι συμπυκνωμένα ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	33.808.917
0207'	Κρέατα και παραπροϊόντα βρώσιμα σφαγίων πουλερικών κατοικιδίων πετεινού, κότας, πάπιας, χήνας, γάλου, γαλοπούλας και φραγκόκοτας, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα	33.762.310
3901'	Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές	32.466.502
0303'	Ψάρια, βρώσιμα, κατεψυγμένα (εκτός από φιλέτα και από άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304)	26.926.161
9021'	Ορθοπεδικές συσκευές και άλλες ορθοπεδικές διατάξεις, ό. συμπ. τα δεκανίκια, οι ιατροχειρουργικές ζώνες και οι επίδεσμοι. Νάρθηκες και άλλες διατάξεις για τη θεραπεία καταγμάτων. Προθέσεις και άλλα είδη προθετικής	25.639.678
8443'	Μηχανές και συσκευές εκτύπωσης, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι εκτυπωτικές συσκευές με εκτόξευση μελάνης (εκτός από πολυγράφους εκτογραφικού τύπου ή μεμβρανών, μηχανές εκτύπωσης διευθύνσεων και άλλες εκτυπωτικές μηχανές γραφείου	25.545.573
1901'	Εκχυλίσματα βύνης, καθώς και παρασκευάσματα διατροφής από αλεύρια, σιμιγδάλια, άμυλα κάθε είδους ή εκχυλίσματα βύνης, που δεν περιέχουν σκόνη κακάου ή περιέχουν σε αναλογία < 40% κατά βάρος υπολογιζόμενο με βάση την πλήρη απολίπανση, π.δ.κ.α.	24.376.777
8473'	Μέρη και εξαρτήματα (εκτός από κιβώτια, προστατευτικά καλύμματα και παρόμοια είδη) που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για τις μηχανές ή συσκευές των κλάσεων 8469 έως 8472, π.δ.κ.α.	22.862.306
2403'	Καπνά και υποκατάστατα του καπνού, που έχουν βιομηχανοποιηθεί, καθώς και ομογενοποιημένα ή ανασχηματισμένα καπνά, εκχυλίσματα και βάμματα καπνού (εκτός από πούρα, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα με κομμένα τα άκρα, καθώς και εκτός από πουράκια κ	21.012.024
8708'	Μέρη και εξαρτήματα για ελκυστήρες, αστικά λεωφορεία, επιβατικά αυτοκίνητα, αυτοκίνητα φορτηγά οχήματα και αυτοκίνητα οχήματα ειδικών χρήσεων των κλάσεων 8701 έως 8705, π.δ.κ.α.	16.699.500
1602'	Παρασκευάσματα και κονσέρβες κρεάτων, παραπροϊόντων σφαγίων ή αίματος (εκτός από λουκάνικα, σαλάμια και παρόμοια προϊόντα, καθώς και εκτός από εκχυλίσματα και χυμούς κρέατος)	16.195.747
2004'	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, κατεψυγμένα (εκτός από τα διατηρημένα με ζάχαρη και εκτός από ντομάτες, μανιτάρια και τρούφες)	15.848.243

8523'	Συχνοδιαμορφωμένες φέρουσες ήχου και παρόμοια μέσα εγγραφής προπαρασκευασμένα για εγγραφή, χωρίς εγγραφή (εκτός από τα είδη του κεφαλαίου 37)	15.371.656
6403'	Υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα από καουτσούκ, πλαστική ύλη, δέρμα φυσικό ή ανασχηματισμένο και το άνω μέρος από δέρμα φυσικό (εκτός από ορθοπεδικά υποδήματα, υποδήματα στα οποία προσαρμόζονται παγοπέδιλα	15.199.458
2402'	Πούρα, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα με κομμένα τα άκρα, πουράκια και τσιγάρα, από καπνό ή υποκατάστατα του καπνού	14.955.956
2309'	Παρασκευάσματα των τύπων που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων	14.630.624
3909'	Ρητίνες αμινικές, ρητίνες φαινολικές και πολυουρεθάνες, σε αρχικές μορφές	13.914.103
9612'	Μελανοταινίες για γραφομηχανές και παρόμοιες μελανοταινίες, με μελάνη ή αλλιώς κατασκευασμένες για την αποτύπωση, έστω και τυλιγμένες σε πηνία ή κασέτες. Ταμπόν μελάνης, έστω και εμποτισμένα, με ή χωρίς κουτί	13.884.329

1.2 Εντοπισμός προϊόντων με προοπτικές αύξησης των εξαγωγών

Η Ολλανδία, ως διαμετακομιστικό κέντρο της Ευρώπης, έχει τη δυνατότητα κάλυψης των αναγκών της σε προϊόντα και υπηρεσίες από οποιαδήποτε σχεδόν χώρα του κόσμου. Στην ολλανδική αγορά υπάρχει μεγάλος αριθμός προϊόντων κάθε είδους, με συνέπεια ο ανταγωνισμός να είναι ιδιαίτερα υψηλός για κάθε προϊόν. Η Ολλανδία προσαρμόζεται σχεδόν άμεσα σε κάθε απόφαση της ΕΕ και του WTO και δεν θέτει δασμολογικά και μη δασμολογικά εμπόδια στη διακίνηση προϊόντων και υπηρεσιών. Το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα ελληνικά προϊόντα οφείλεται κυρίως στα χαρακτηριστικά της ολλανδικής αγοράς -ολιγομονοπωλιακός έλεγχος, ανταγωνισμός, διατροφικές συνήθειες, νοοτροπία. Η ολλανδική αγορά πρέπει να προσεγγίζεται από τις ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο μιας γενικότερης πολιτικής με επίκεντρο κάποια άλλη ευρωπαϊκή αγορά (πχ. γερμανική) και όχι κατά προτεραιότητα, καθώς το κόστος εισόδου στην αγορά είναι ιδιαίτερα υψηλό σε σχέση με το αναμενόμενο όφελος. Με δεδομένο το ιδιαίτερα μεγάλο μέγεθος των επιχειρήσεων στην αγορά τροφίμων και τον ισχυρό ανταγωνισμό, κύρια απαίτηση είναι η διαχρονικά σταθερή παράδοση μεγάλων ποσοτήτων, συγκεκριμένης (σταθερής) ποιότητας. Απαιτούνται έτσι συνεργατικά παραγωγικά και εξαγωγικά σχήματα -εταιρείες, συνεταιρισμοί- με σκοπό τον ποσοτικό και ποιοτικό έλεγχο της παραγωγής, την ανάπτυξη νέων προϊόντων και την αποτελεσματική προώθηση των εξαγωγών κατά προϊόν καθώς επίσης και αυστηρή τυποποίηση των προϊόντων (ιδιαίτερα των αγροτικών). Επίσης, η ίδρυση εταιρίας στην Ολλανδία η οποία θα

λειτουργεί ως βάση διάθεσης των ελληνικών προϊόντων θα ήταν ίσως ένας άλλος ενδεδειγμένος τρόπος για την διείσδυση στην ολλανδικά αγορά. Υπάρχουν δυνατότητες περαιτέρω αύξησης των ελληνικών εξαγωγών προϊόντων όπως είναι για παράδειγμα τα φρούτα, το ελαιόλαδο, τα κρασιά και τα ψάρια, τα οποία είναι προϊόντα υψηλής ποιότητας και διεθνώς ανταγωνιστικά.

2. Επενδύσεις

1. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

α) Ροές

ΕΤΟΣ	2017	2016	2015	2014	2013
Χώρα προέλευσης κεφαλαίων	**(ποσό σε εκατ. ευρώ)**				
Ολλανδία	497	280	286	-2	395
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΡΟΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	**3.597**	**2.820**	**1.143**	**2.022**	**2.122**

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

β) Σε επίπεδο επιχείρησης (σημαντικότερες) για το χρονικό διάστημα 2015-Μάρτιος 2018

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2016
Συμμετοχή της D-Marine Investments Holding BV (Ολλανδία) – άμεσος επενδυτής – στο μετοχικό κεφάλαιο της ελληνικής εταιρίας Home Holdings SA, για την εξαγορά της Ιονική Ξενοδοχειακαί Επιχειρήσεις ΑΕ, ιδιοκτήτριας του ξενοδοχείου Hilton Athens.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2017
Συμμετοχή της μητρικής NN Continental Europe Holding (Ολλανδία) στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας NN Ελληνική Ανώνυμη Ασφαλιστική Εταιρία Ζωής.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

2. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ

α) Ροές

ΕΤΟΣ	2017	2016	2015	2014	2013
Χώρα προορισμού	**(ποσό σε εκατ. ευρώ)**				
Ολλανδία	-16	-25	122	-178	-81
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΡΟΩΝ ΑΠΟ ΕΛΛΑΔΑ	**602**	**-1.337**	**1.422**	**2.273**	**-592**

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

(a) Το αρνητικό πρόσημο (-) σημαίνει **μείωση** των ξένων επενδύσεων των Ελλήνων στο εξωτερικό, ενώ το θετικό πρόσημο (+) σημαίνει **αύξηση** των ξένων επενδύσεων των Ελλήνων στο εξωτερικό.
(b) Η γεωγραφική κατανομή βασίζεται στο Eurostat Balance of Payments Vademecum.
(c) Τα στοιχεία των άμεσων ξένων επενδύσεων περιλαμβάνουν επανεπενδυθέντα κέρδη.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

β) Σε επίπεδο επιχείρησης (σημαντικότερες) για το χρονικό διάστημα 2015-Μάρτιος 2018

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2017

Εξαγορά της ολλανδικής εταιρίας Stone Works Holdings Coöperatief U.A. από την εταιρία Παυλίδης Α.Ε. Μάρμαρα-Γρανίτες.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

α) Συνολικές ροές

ΕΤΟΣ	2016	2015	2014	2013	2012
Χώρα προέλευσης κεφαλαίων	(ποσό σε εκατ. ευρώ)				
Ολλανδία	289,5	105,6	-1,9	395,0	-159,4
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΡΟΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	2.826,2	1.028,2	2.022,5	2.122,1	1.354,3

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

β) Σε επίπεδο επιχείρησης (σημαντικότερες) για το χρονικό διάστημα 2012-Μάιος 2017

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2012

Εισροή 43 εκατ. ευρώ για τη συμμετοχή στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Siemens Healthcare Diagnostics ABEE από τον Ολλανδό κύριο μέτοχο.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2012

Εισροή 213 εκατ. ευρώ για την προικοδότηση της RBS NV από τη μητρική RBS NV (Ολλανδία).

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2013

Εισροή 616 εκατ. ευρώ από την πώληση της Εθνικής Πανγαίας ΑΕΕΑΠ (θυγατρικής της Εθνικής Τράπεζας) στην εταιρεία Invel Real Estate Partners (Ολλανδία).

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2016

Συμμετοχή της D-Marine Investments Holding BV (Ολλανδία) – άμεσος επενδυτής – στο μετοχικό κεφάλαιο της ελληνικής εταιρίας Home Holdings SA, για την εξαγορά της Ιονική Ξενοδοχειακαί Επιχειρήσεις ΑΕ, ιδιοκτήτριας του ξενοδοχείου Hilton Athens.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2017

Συμμετοχή της μητρικής NN Continental Europe Holding (Ολλανδία) στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας NN Ελληνική Ανώνυμη Ασφαλιστική Εταιρία Ζωής.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

3. Χρηματιστήριο

Το 2000, το Χρηματιστήριο του Άμστερνταμ ενοποιήθηκε με τα Χρηματιστήρια στις Βρυξέλλες και στο Παρίσι και σχημάτισαν το Euronext, το οποίο, στη συνέχεια, συμπεριέλαβε και τα Χρηματιστήρια στο Λονδίνο και τη Λισσαβόνα. Το 2007, το Euronext ενοποιήθηκε με το Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης και δημιούργησε το NYSE Euronext, την πρώτη παγκόσμια χρηματιστηριακή πλατφόρμα. Στις 13.11.2013, η Intercontinental Exchange Inc. (ICE), που διαθέτει παγκοσμίως 23 χρηματιστήρια, εξαγόρασε το NYSE Euronext και ανακοίνωσε την πρόθεσή της να εκδώσει και διαθέσει μετοχές του NYSE Euronext σε δημόσια εγγραφή το 2014 (IPO: initial public offering). Για περισσότερες πληροφορίες:

ICE www.theice.com,

NYSE Euronext www.euronext.com,

Amsterdam Stock Exchange www.aex.nl

4. Τουρισμός

Το 2014, οι Ολλανδοί τουρίστες στην Ελλάδα ανήλθαν σε 657.339 αντιπροσωπεύοντας το 3% του συνόλου των τουριστών.

Το 2015, οι Ολλανδοί τουρίστες στην Ελλάδα ανήλθαν σε 639.108 αντιπροσωπεύοντας το 2,7% του συνόλου των τουριστών (μείωση κατά 2,8%).

Την περίοδο Ιανουάριος-Ιούνιος 2016, οι Ολλανδοί τουρίστες στην Ελλάδα ανήλθαν σε 251.970 αντιπροσωπεύοντας το 3,4% του συνόλου των τουριστών ενώ κατά την περίοδο Ιανουάριος-Ιούνιος 2015, οι Ολλανδοί τουρίστες στην Ελλάδα ανήλθαν σε 230.813 αντιπροσωπεύοντας το 3,1% του συνόλου των τουριστών (αύξηση κατά 9,2%).

Γραφείο ΕΟΤ στην Ολλανδία:

GRIEKSE NATIONALE ORGANIZATIE VOOR TOERISME
ROKIN 93, 1012 AMSTERDAM
Tel : (0031) 20 6248786
Fax : (0031) 20 6207031
E-mail : info@visitgreecebenelux.nl
URL : http://www.grieksverkeersbureau.nl

5. Τομείς Συνεργασίας

Οι σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών είναι πολύ καλές σε όλους τους τομείς. Η Ολλανδία είναι ένας από τους σημαντικούς επενδυτές στην Ελλάδα, καθώς μεγάλος αριθμός ολλανδικών επιχειρήσεων δραστηριοποιούνται σε αυτήν. Επίσης, συμμετέχει οικονομικά σε προγράμματα βοήθειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Διεθνές Νομισματικού Ταμείου προς την Ελλάδα.

Η συνεργασία επεκτείνεται, ακόμη, και στους τομείς ασυλίας και μετανάστευσης μέσω της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας για τη φύλαξη των συνόρων (Frontex) και μέσω της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης Ασύλου (EASO).

Το 2002, οι δύο χώρες συνεργάζονται και στον πολιτιστικό τομέα (μετά την υπογραφή σχετικής συμφωνίας) και κυρίως στους τομείς του κινηματογράφου, της φωτογραφίας, της μουσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Για περισσότερες πληροφορίες: *Ιστοσελίδα Ολλανδικής Κυβέρνησης*
www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/betrekkingen-met-nederland/griekenland

6. Έργα – Προκηρύξεις

Το Ολλανδικό κράτος αναρτά όλες τις προκηρύξεις διαγωνισμών, εθνικών και ευρωπαϊκών, στην ιστοσελίδα http://aanbestedingskalender.nl

Αναλυτικά: *http://aanbestedingskalender.nl/aankondigingen*

7. Δράσεις Οικονομικής Διπλωματίας

Κατά τη διάρκεια του 2017, το Γραφείο ΟΕΥ Χάγης διεκπεραίωσε συνολικά 225 αιτήματα ελληνικών και ολλανδικών επιχειρήσεων και αιτήματα λοιπών φορέων και συνδιοργάνωσε με το ΕΒΕΑ επιχειρηματική αποστολή στο Άμστερνταμ τον Ιούνιο 2017.

8. Προτάσεις ανάληψης δράσεων

Το Γραφείο ΟΕΥ Χάγης σκοπεύει να διοργανώσει εκδήλωση προβολής ελληνικών οίνων και όσον αφορά στην προώθηση των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων:

1. Συμμετοχή σε εκθέσεις, ημερίδες, συνέδρια, εκδηλώσεις κλπ. υπουργείων και φορέων της ολλανδικής αγοράς.
2. Έρευνες αγοράς, ενημερώσεις ελληνικών επιχειρήσεων και κλαδικών φορέων και προτάσεις σε αυτούς για την διοργάνωση εκδηλώσεων εξωστρέφειας (με ίδιον κόστος).
3. Επιδίωξη προώθησης ελληνικών προϊόντων σε ολλανδικές επιχειρήσεις με υψηλό μερίδιο αγοράς.
4. Ενημέρωση των βάσεων δεδομένων πληροφοριών του Γραφείου.

9. Διεθνείς Εκθέσεις

ΕΚΘΕΣΗ	ΚΛΑΔΟΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	WEBSITE	EMAIL
ART Rotterdam	International Art Fair	8-11/02/2018	http://www.artrotterdam.com/users/128/content/contact/EN-index.html	info@artrotterdam.com
Beauty Trade special	Beauty	7-9/04/2018	https://www.beautytradespecial.nl	beautybeurzen@mgen.nl
BioVak	Βιολογικά προϊόντα	17-18/01/2018	https://www.bio-beurs.nl/	info@bio-beurs.nl
BOOT HOLLAND	Watersports	9-14/02/2018	https://boot-holland.nl/en/	p.fokkema@wtcexpo.nl
Bouwplan	Building and Construction	25-27/01/2018	http://www.beursbouwplan.nl/	sales@planeffect.com
Build Complete	Construction	9-11/10/2018	https://booking.evenementenhal.nl/nl/bouw-compleet-hardenberg-2018/hardenberg	hardenberg@evenementenhal.nl
Building Holland	Building and Housing	17-19/2018	https://www.buildingholland.nl/	info@buildingholland.nl
Business Contact Dagen Noord	Business Contact Exhibition	20-21/03/2018	https://www.bcdn.nl/	info@wtcexpo.nl
CARAVANA	Caravan and Camping Exhibition	18-23/01/2018	https://caravana.eu/en/	info@wtcexpo.nl
Cattle & Mechanization Trade Days Hardenberg	Cattle	30/10-1/11/2018	https://booking.evenementenhal.nl/en/rundvee-mechanisatie-vakdagen-hb-2018/hardenberg	hardenberg@evenementenhal.nl
Classical: NEXT	Classical music	16-19/05/2018	http://www.classicalnext.com/	media@classicalnext.com
Dranken Pakket Expo	Έκθεση ποτών	9 - 10/09/2018	http://www.drankenpakketexpo.nl/index.asp	info@promotionprojects.nl
EFTTEX	Εξοπλισμός αλιείας	28-30/06/2018	http://www.efttex.co.uk/	info@eftta.com

Eigen Huis	Κατασκευή, ανακαίνιση κατοικίας	9-11/03/2018	https://www.realiseerjedroomhuis.nl/	info@expocommunications.nl
Electric & Hybrid Marine World Expo	Ναυτιλιακά συστήματα πλοήγησης	27-29/06/2018	http://www.electricandhybridmarineworldexpo.com/en/	michael.blackhurst@ukimediaevents.com
Elektrotechniek	Electrical Equipment and Industrial Electronics	6-8/11/2018	http://www.elektrotechniek-online.nl/nl-NL/Bezoeker.aspx	visitorsinformation@vnuexhibitions.com
ENERGIE	Energy-saving technology and sustainable energy	9-11/10/2018	http://www.energievakbeurs.nl/en/home/	beurs@54events.nl
ESEF	suppliers from the manufacturing industry	20-23 /03/2018	www.esef.nl	service@jaarbeurs.nl
Fiets- en Wandelbeurs	International Exhibition for Bicycles, Spare Parts and Accessories	3-4/03/2018	http://www.fietsenwandelbeurs.nl/index.php/nl/	info@fietsenwandelbeurs.com
Fitfair	fitness industry	24-25/11/2018	https://fitfairjaarbeurs.nl/	
Gevel	Building and Architecture	23-25/01/2018	http://www.gevel-online.nl	wim.weijmans@jaarbeurs.nl
Green Tech	Κηπευτικός/φυτοκομικός τομέας	12-14/06/2018	http://www.greentech.nl/contact/	greentech@rai.nl
Hardenberg	Livestock Farming	23-25/10/2018	https://booking.evenementenhal.nl/nl/landbouwdagen-intensieve-veehouderij-liv-hardenberg-2018/hardenberg/exposant	hardenberg@evenementenhal.nl
HAUS & INNENEINRICHTUNG RAI	Household Fair and Hoe Interior	17-25/02/2018	https://www.huishoudbeurs.nl/	huishoudbeurs@rai.nl
Helitech International	Ελικόπτερα	16-18/12/2018	www.helitechevents.com/home/	helitech.helpline@reedexpo.co.uk

HISWA	Boat show	7-11/03/2018	https://www.hiswarai.nl/	hiswa@rai.nl
HORECAVA	trade fair for catering professionals in the foodservice industry	8-11/01/2018	https://www.horecava.nl/	horecava@rai.nl
IBC	Media, Entertainment & Technology Show	14-18/09/2018	https://show.ibc.org/welcome	show@ibc.org
ICT & Logistiek	IT Logistics & Supply Chain Solutions	7-8/11/2018	https://www.ict-en-logistiek.nl/	service@jaarbeurs.nl
IFTF	International Floriculture Trade Fair	7-9/11/2018	http://www.hppexhibitions.com/iftf/	patricia@hpp.nl
INFRATECH	Complete Ground-, Water- and Road Engineering		http://www.infratech.nl/en/about-infratech/contact#txt	info@infratech.nl
Installation Trade Fair	Installation Sector	11-13/09/2018	https://booking.evenementenhal.nl/nl/installatie-vakbeurs-hardenberg-2018/hardenberg	hardenberg@evenementenhal.nl
INTERMODAL EUROPE	container transport and logistics across road, rail and sea	6-8/11/2018	http://www.intermodal-events.com/welcome	
Intertraffic Amsterdam 2012	Infrastructure, traffic management, security & parking	20-23/03/2018	https://www.intertraffic.com/	intertraffic@rai.nl
ISE Intergrated Systems Europe	leading technology and solutions providers	6-9/02/2018	https://www.iseurope.org/	office@iseurope.org
Jaarbeurs Overheid 360°	Exhibition for ICT Applications and Services in the Government Sector	10/10/2018	https://www.overheid360.nl/	laurent.joosen@jaarbeurs.nl
Kampeer & Caravan Jaarbeurs	Camping & Caravan Exhibition	10-14/10/2018	http://www.kampeerencaravanjaarbeurs.nl/nl-NL/Exposant.aspx	info@jaarbeurs.nl
KreaDoe	handmade and DIY	31/10-4/11/2018	http://www.kreadoe.nl/nl-NL/Bezoeker.aspx	info@jaarbeurs.nl

Macropack	Συσκευασία	10-12/04/2018	http://www.easyfairs.com/nl/empack-utrecht-2018/empack-utrecht-2018/	gorinchem@evenementenhal.nl
Map-Expo	Θεραπευτικά και αρωματικά φυτα	3-4/10/2018	http://map-expo.com/	info@map-expo.com
Maritime Industry	Maritime Industry	29 - 31/05/2018	https://booking.evenementenhal.nl/en/maritime-industry-2018/gorinchem	gorinchem@evenementenhal.nl
Masters of LXRY	Luxury goods	6-10/12/2018	https://lxry.nl	info@lxry.nl
Material Xperience	Κατασκευαστικός τομέας / υλικά	13-15/3/2028	http://materialxperience.com/	r.vanosselen@materia.nl
METAVAK	Metal Industry	30/10-1/11/2018	https://booking.evenementenhal.nl/nl/metavak-2018/gorinchem/exposant	gorinchem@evenementenhal.nl
Meteorological Technology World Expo	Weather forecasting and climate-change measurement technologies and services	9-11/10/2018	http://www.meteorologicaltechnologyworldexpo.com/en/index.php	simon.willard@ukimediaevents.com
Modefabriek	Amsterdam Fashion Trade Event	8-9-/08/2018	https://www.modefabriek.nl/en/	office@modefabriek.nl
MOTOR	Motorcycle and Accessories	22-25/02/2018	http://www.motorbeursutrecht.nl/nl-NL/Bezoeker.aspx	info@jaarbeurs.nl
Nieuwbouw/Verbouw XL	Construction	16-18/11/2018	http://www.nieuwbouwbeursgroningen.nl/	ruud.van.den.heuvel@ndcmediagroep.nl
Offshore Energy	Offshore Energy Event	22-24/10/2018	https://www.offshore-energy.biz/home	
Packaging Innovations	Packaging	10-12/04/2018	http://www.easyfairs.com/packaging-innovations-2018/packaging-innovations-2018/	Irma.deHoon@easyfairs.com
PAN	The Dutch Art and Antiques	18-25/11/2018	http://www.pan.nl/DesktopDefault.aspx?tabid=1	info@pan.nl

Plantarium	international tree nursery trade fair	22-24/08/2018	https://www.plantarium.nl/index.php?TaalId=2	info@plantarium.nl
PLMA'S 'World of Private Label' International Trade Show	Private label programmes	29-30/05/2018	http://www.plmainternational.com/trade-show/exhibiting/general-information	info@plma.nl
Promotiedagen	Business Promotion	6-7/11/2018	https://www.promotiedagen.nl/	info@promotiedagen.nl
PROVADA	Real estate	5-7/06/2018	https://www.provada.nl/en	info@provada.nl
Renovatie & Transformatie	sustainable renewal in the building industry and real estate	23-25/05/2018	https://www.renovatiebeurs.nl/	rein@54events.nl
Second Home International	Έκθεση δεύτερης κατοικίας	9-11/03/2018	www.secondhome.nl	info@fairsconsult.com
Souvenirbeurs (formerly REGARDS)	Souvenirs, Gifts and Items for Leisure Activities	6-8/01/2018	https://www.souvenirbeurs.nl/en/	info@souvenirbeurs.nl
Techni Show	industrial production techniques, processing and processing of metals and plastics and accessories and tools.	20-23/03/2018	http://www.technishow.nl/nl-NL/Welkom.aspx	info@jaarbeurs.nl
TEFAF	Fine Art Fair	10-18/03/2018	https://www.tefaf.com/home	info@tefaf.com
TOC Europe	port authorities, terminal operators, shipping lines	12-14/06/2018	https://www.tocevents-europe.com/en/Home.html	paul.holloway@toc-events.com
Transport Compleet	Transport	4-6-/09/2018	https://booking.evenementenhal.nl/nl/transport-compleet-gorinchem-2018/gorinchem/exposant	gorinchem@evenementenhal.nl
VAKANTIEBEURS	Tourism and recreation fair	10-14/01/2018	http://www.vakantiebeurs.nl/nl-NL/Bezoeker.aspx	info@jaarbeurs.nl
Vakbeurs Foodspecialiteiten	Trade show Food specialties	2-3/10/2018	http://www.vakbeursfoodspecialiteiten.nl/	info@kdwn.nl

VSK	Συστήματα θέρμανσης, κλιματισμού	6-9/02/2018	www.vsk.nl	info@jaarbeurs.nl
vt wonen&design beurs	Design fair	2-7/10/2018	https://www.vtwonen.nl/wonen-design-beurs/	hello@vtwonenendesignbeurs.nl
Webwinkel vakdagen	e-commerce	23-24/01/2018	www.webwinkelvakdagen.nl	info@webwinkelvakdagen.nl
Wine Professional	Wine exhibition	8-10/01/2018	http://www.wine-professional.nl/	js.vanlissum@thewinesite.nl
Wonen & Co	Housing	15-18/03/2018	https://www.wonenenco.nl/	redactie@wonenenco.nl
World Bulk Wine Exhibition	Κρασί, χύμα	26-27/11/2018	http://www.worldbulkwine.com/ing/inicio.php	info@worldbulkwine.com
WoTS	Technology & Science and Industrial Processing	2-5/10/2018	https://wots.nl	info@wots.nl
Zorg & ICT	Health Care	17-19/04/2018	https://www.zorg-en-ict.nl/	service@jaarbeurs.nl

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ1: ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Όπως, σε κάθε χώρα, έτσι και στην Ολλανδία υπάρχει ένας περιορισμένος αριθμός καταναλωτών, που αναζητούν την ποιότητα. Σε αυτούς τους καταναλωτές, τα ελληνικά προϊόντα (τρόφιμα και ποτά) είναι γνωστά, χαίρουν ιδιαίτερης εκτίμησης και η όποια κατανάλωση επώνυμων ελληνικών προϊόντων οφείλεται σε αυτούς τους καταναλωτές και στην ελληνική παροικία, που αριθμεί περίπου 23.000 άτομα.

Ωστόσο στο ευρύ καταναλωτικό κοινό, τα ελληνικά προϊόντα δεν είναι, ως επί το πλείστον, γνωστά. Η όποια κατανάλωσή τους (κυρίως φρούτα και ψάρια) γίνεται στο πλαίσιο της μαζικής (χωρίς ταυτότητα) κατανάλωσης προϊόντων. Το ελαιόλαδο, στη συνείδηση του ολλανδού καταναλωτή είναι ταυτισμένο με την Ιταλία ή την Ισπανία, η φέτα «χάνεται» στο πλήθος των κίτρινων και λευκών τυριών, όπως και το ελληνικό κρασί στο πλήθος των κρασιών από τις διάφορες χώρες, ενώ το ελληνικό γιαούρτι παρακάμπτεται από το «τύπου» ελληνικό γιαούρτι.

Για τον Ολλανδό καταναλωτή, η Ελλάδα είναι απλά μία χώρα διακοπών με καλό κλίμα και αρχαία ιστορία και αυτό οφείλεται σε συγκεκριμένες συνθήκες, που επικρατούν στην ολλανδική αγορά, που καθιστούν δύσκολη την πρόσβαση σε αυτήν. Αναλυτικά:

1. Ολιγομονοπωλιακός έλεγχος της αγοράς τροφίμων. Πέντε δίκτυα διανομής τροφίμων ελέγχουν περίπου το 100% της λιανικής αγοράς, ενώ μία (1) προμηθευτική πλατφόρμα έξι χονδρεμπορικών εταιρειών ελέγχει το 30% της χονδρικής αγοράς. Πρόκειται για δίκτυα, που μπορεί να διαθέτουν ή όχι σημεία πώλησης (υπεραγορές, cash & carry), ωστόσο διαμορφώνουν, εκτός από τις τιμές, και άλλα χαρακτηριστικά των προϊόντων, όπως την ποιότητα (πχ. ανάμιξη τροφίμων), τη συσκευασία τους (πχ. μερίδες), διαμορφώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο και τα καταναλωτικά πρότυπα.

2. Ισχυρός ανταγωνισμός από όμοια προϊόντα. Η Ολλανδία είναι ένα από τα μεγαλύτερα διαμετακομιστικά κέντρα στον κόσμο και το μεγαλύτερο στην Ευρώπη. Ως συνέπεια στην αγορά της διακινούνται ποιοτικά και χαμηλού κόστους προϊόντα από όλον τον κόσμο αυξάνοντας κατακόρυφα τον βαθμό ανταγωνισμού. Στα τρόφιμα, τα ελληνικά προϊόντα, όπου υπάρχουν, «χάνονται» στο πλήθος των αντίστοιχων ποικιλιών, ενώ στα φρούτα και λαχανικά δεν υφίσταται η έννοια της εποχικότητας (πχ. καρπούζι τον Φεβρουάριο). Επιπλέον, το κόστος, ακόμα και εξωτικών φρούτων, είναι ιδιαίτερα χαμηλό (πχ. ανανάς 1,99 ευρώ, μπανάνες 1,89 ευρώ κοκ).

3. Μεγάλη ποσότητα, σταθερή ποιότητα, νέα προϊόντα. Με δεδομένο το ιδιαίτερα μεγάλο μέγεθος των επιχειρήσεων στην αγορά τροφίμων και τον ισχυρό ανταγωνισμό, κύρια απαίτηση είναι η διαχρονικά σταθερή παράδοση μεγάλων ποσοτήτων, συγκεκριμένης (σταθερής) ποιότητας. Ακόμη, η αγορά αναζητά διαρκώς νέα προϊόντα (ανάμιξη τροφών, νέες ποικιλίες, διαφορετικές συσκευασίες κοκ) με σκοπό τη διαφοροποίηση από τον ανταγωνισμό.

Η πλειονότητα των ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων είναι μικρές και μικρομεσαίες με παραγωγική και εξαγωγική δυναμικότητα, που μπορεί να είναι επαρκής για την ελληνική αγορά, ωστόσο για την ολλανδική θεωρείται, στις περισσότερες περιπτώσεις, μηδαμινή. Επιπλέον, η συντριπτική πλειονότητα δεν διαθέτει, λόγω μεγέθους, τμήμα R&D για την ανάπτυξη νέων προϊόντων.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα απώλειας συγκριτικού πλεονεκτήματος λόγω «πολυδιάσπασης» αποτελούν το ελληνικό ελαιόλαδο και κρασί. Ο μεγάλος αριθμός ετικετών ανά προϊόν και η περιορισμένη παραγωγική δυναμικότητα, αν δεν αποκλείουν τον έλληνα παραγωγό από την ολλανδική αγορά, τον καθιστούν ευάλωτο σε δίκτυα πωλήσεων με ετήσιο κύκλο εργασιών δεκάδες δις ευρώ ή τον περιθωριοποιούν στα καταστήματα delicatessen, όπου ο ανταγωνισμός είναι ακόμα μεγαλύτερος και το περιθώριο κέρδους σχεδόν μηδαμινό.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα απώλειας αξίας εξαγωγών λόγω «παραδοσιακότητας» του προϊόντος είναι οι βρώσιμες ελιές. Αν και το 2014 η Ολλανδία εισήγαγε το 67% των ποσοτήτων της από τη χώρα μας, η μέση τιμή ανά κιλό ήταν μόλις 1,9 ευρώ. Αντίθετα από την Ιταλία εισήγαγε μόλις το 0,8% των ποσοτήτων της με μέση τιμή 10,1 ευρώ! Είναι προφανές ότι οι ελληνικές ελιές εισήχθησαν είτε ως «πρώτη ύλη», είτε σε «παραδοσιακή» μορφή (συσκευασία), ενώ οι ιταλικές είτε ως «τελικό προϊόν», είτε ως νέο "gourmet" προϊόν.

4. Διάρκεια ζωής στο ράφι. Κύρια απαίτηση της αγοράς τροφίμων στα νωπά προϊόντα είναι η μεγάλη διάρκεια ζωής στο ράφι, που περιορίζει το λειτουργικό κόστος. Αυτή επιτυγχάνεται, συνήθως, με νέες εξελιγμένες ποικιλίες (φρούτα, λαχανικά, καρποί). Δυστυχώς, η πλειονότητα των ελληνικών φρούτων και λαχανικών προέρχονται από «παραδοσιακές» ποικιλίες, με συνέπεια την απώλεια της ολλανδικής αγοράς.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα απώλειας αγορών λόγω μη εξελιγμένης ποικιλίας αποτελούν πορτοκάλια από συγκεκριμένη περιοχή της χώρας, με χοντρή φλούδα, που καταστρέφονται γρήγορα, ενώ αποδίδουν χυμό 30% έναντι 50% των ισπανικών και 60% των βραζιλιάνικων.

5. Διατροφικές συνήθειες. Στην πλειονότητα των καταναλωτών, η έννοια της γεύσης είναι ταυτισμένη με την έννοια του πικάντικου και του καυτερού και η έννοια του φυσικού και υγιεινού με την έννοια του τρόπου παραγωγής (HAACP). Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι ντομάτες. Αν και διατίθενται σε πληθώρα σχημάτων και ποικιλιών, έχουν την ίδια σκληρότητα (κόβονται σαν τυρί) και ευπάθεια (αν παραμείνουν εκτός ψυγείου μία ημέρα, καταστρέφονται).

6. Ελληνικό brand name. Είναι ταυτισμένο κυρίως με τη φέτα, παρά το γεγονός ότι το πρώτο εξαγωγικό προϊόν της χώρας μας στην Ολλανδία είναι τα φάρμακα. Ως συνέπεια, ολλανδικές επιχειρήσεις που επιθυμούν να εισάγουν κάποιο προϊόν σπανίως το αναζητούν στη χώρα μας. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε επανειλημμένες οχλήσεις μας σε δίκτυο διανομής, που ελέγχει το 29,0% της λιανικής αγοράς, να μας κοινοποιεί τους διαγωνισμούς του για την προμήθεια και άλλων προϊόντων πέραν της φέτας, ούτε καν λάβαμε απάντηση.

7. Επιχειρήσεις «ελληνικών» συμφερόντων. Περιορίζονται σε μία μικρή ομάδα μεγάλων επιχειρήσεων, που αξιοποιούν το φορολογικό σύστημα της Ολλανδίας, χωρίς να αναπτύσσουν κάποιου είδους δραστηριότητα, σε έναν αριθμό εστιατορίων, από τα οποία πολλά δεν χρησιμοποιούν ελληνικά προϊόντα και σε έναν μικρό αριθμό πωλητών λαϊκών αγορών, που συνήθως διαθέτουν και κάποιο webshop.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε: ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Δεν υπάρχουν

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ: ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Ολλανδία, παρά τη μικρή έκταση και το σχετικά μικρό μέγεθος του πληθυσμού της, χάρη στη γεωγραφική θέση της και την οικονομική ανάπτυξη της Κεντρικής Ευρώπης (και κυρίως της όμορης Γερμανίας), αναδείχθηκε σε ένα από τα μεγαλύτερα διαμετακομιστικά κέντρα στον κόσμο. Το λιμάνι του Ρόττερνταμ είναι το μεγαλύτερο στην Ευρώπη (Ρόττερνταμ, Αμβούργο, Αμβέρσα, Βρέμη), ενώ το αεροδρόμιο του Άμστερνταμ (Σχίπχολ) είναι το τέταρτο μεγαλύτερο στην Ευρώπη (Λονδίνο, Παρίσι, Φρανκφούρτη, Άμστερνταμ).

Η Ολλανδία χρησιμοποιείται από τα διευρωπαϊκά δίκτυα πωλήσεων ως κόμβος (hub) για την εισαγωγή και εξαγωγή εμπορευμάτων μεταξύ Ευρώπης (βόρειας και κεντρικής) και υπολοίπων ηπείρων, γεγονός, που ερμηνεύει το υψηλό ποσοστό των ολλανδικών επανεξαγωγών (60 – 70%).

Ωστόσο, από απόψεως εσωτερικής αγοράς, η Ολλανδία διακρίνεται από χαρακτηριστικά, που δεν ευνοούν τις ελληνικές εξαγωγές. Πρέπει να επισημανθεί ότι το πρόβλημα των ελληνικών εξαγωγών στην Ολλανδία δεν είναι ζήτημα ποιότητας ή κόστους. Τα ελληνικά προϊόντα είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστικά, από απόψεως τόσο ποιότητας, όσο και κόστους. Το πρόβλημα έγκειται στο ότι, οι περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να ανταποκριθούν στη λειτουργία μιας μεγάλης και ιδιαίτερα οργανωμένης αγοράς, όπως η ολλανδική, λόγω μικρού μεγέθους, περιορισμένης παραγωγικής δυναμικότητας, παραδοσιακότητας και προσανατολισμού στην εσωτερική όχι εξωτερική αγορά.

Η υπέρβαση των παραπάνω αδυναμιών μπορεί να επιτευχθεί μόνον με συνεργατικά σχήματα (εταιρείες, πλατφόρμες, συνεταιρισμοί κοκ), που συγκεντρώνουν, επεξεργάζονται και προωθούν ένα πολύ μεγάλο μέρος της παραγωγής ενός προϊόντος με την χρήση μικρού αριθμού ετικετών ανά προϊόν, με την ανάπτυξη νέων προϊόντων και το συνεχή εκσυγχρονισμό της παραγωγής. Επιπλέον, απαιτείται αυστηρή τυποποίηση των προϊόντων (ιδιαίτερα των αγροτικών) και κυρίως η ανάπτυξη ενός πιο ολοκληρωμένου brand name, που θα παρουσιάζει την Ελλάδα ως μια ανεπτυγμένη χώρα, που καλύπτει όλο το φάσμα των παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Τέλος, με εξαίρεση ένα μικρό αριθμό ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων, που – λόγω μεγέθους – δύνανται να ανταποκριθούν στις παραπάνω απαιτήσεις, οι υπόλοιπες μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις προτείνεται όπως προσεγγίζουν την ολλανδική αγορά παρεπόμενα, στο πλαίσιο μιας γενικότερης εξαγωγικής πολιτικής με επίκεντρο κάποια άλλη γειτνιάζουσα ευρωπαϊκή αγορά (πχ. γερμανική, γαλλική) και όχι κατά προτεραιότητα, καθώς το κόστος εισόδου είναι ιδιαίτερα υψηλό σε σχέση με το οποιοδήποτε αναμενόμενο όφελος. Επιπλέον, απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή, καθώς το νομοθετικό πλαίσιο επιτρέπει τη δημιουργία επιχειρήσεων – γραμματοκιβωτίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ: ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ - ΟΛΛΑΝΔΙΑ	
Ολλανδική Κυβέρνηση	www.government.nl
Κεντρική Τράπεζα Ολλανδίας	www.dnb.nl
Στατιστική Υπηρεσία	www.cbs.nl
Εμπορικό Επιμελητήριο	www.kvk.nl
Γραφείο Οικονομικού Σχεδιασμού	www.cpb.nl
Υπηρεσία Ξένων Επενδύσεων	www.nfia.nl
Οργανισμός Εξωτερικού Εμπορίου	www.hollandtrade.com
Διαγωνισμοί Δημόσιου Τομέα	http://aanbestedingskalender.nl
Υπηρεσία Ολλανδικής Επιχειρηματικότητας	http://english.rvo.nl
Αρχή ελέγχου ασφάλειας τροφίμων & καταναλωτικών προϊόντων	www.vwa.nl
Σύνδεσμος Βιομηχανίας & Εργοδοτών (ΣΕΒ)	www.vno-ncw.nl
Σύνδεσμος Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων	www.mkb.nl
Γραφείο για οικονομική πολιτική ανάλυση	www.cpb.nl
Παρατηρητήριο Επιστήμης και Τεχνολογίας	www.nowt.nl
Οργανισμός για εφαρμοσμένη επιστημονική έρευνα	www.tno.nl
Λιμάνι του Ρότερνταμ	www.portofrotterdam.com
Κοινωνικό και Πολιτιστικό γραφείο σχεδιασμού της Ολλανδίας	www.scp.nl
Γραφείο πνευματικής ιδιοκτησίας της Μπενελούξ	www.boip.int
Στατιστική υπηρεσία	www.cbs.nl
Γραφείο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	www.agentschapnl.nl/octrooicentrum
Γραφείο επιχειρησεων	www.rvo.nl/innovatie
Τεχνογνωσία για την καινοτομία	www.rvo.nl/en/nost

και την τεχνολογία	
Στατιστική υπηρεσία	www.cbs.nl
Γραφείο ανάλυσης οικονομικής πολιτικής	www.cpb.nl
Υπουργείο κοινωνικών υποθέσεων και απασχόλησης	www.goverment.nl/ministries/szw
Ένωση πανεπιστημίων	www.vsnu.nl
Οργανισμός διεθνής συνεργασίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.	www.nuffic.nl
Υπουργείο εξωτερικών	www.goverment.nl/ministries/bz
Υπουργείο οικονομίας	www.goverment.nl/ministries/ez
Γραφειο ξένων επενδύσεων	www.nfia.nl
Οργάνωση επιχειρήσεων, που επικεντρώνεται στη βιωσιμότητα, την καινοτομία και τη διεθνή ανάπτυξη	www.hollandtradeandinvest.com www.rvo.nl
Υπουργείο οικονομικών	www.gverment.nl/ministries/fin
Εμπορικό επιμελητήριο	www.kvk.nl
Τεχνολογία τροφίμων	www.foodtechholland.nl
Ομοσπονδία γεωργίας και κηπευτικής	www.lto.nl
Οργανισμός χημικής βιομηχανίας	www.vnci.nl
Ολλανδικό σχέδιο αρχιτεκτονικής μόδας	www.dutchdfa.com
Ολλανδική πλατφόρμα εξαγωγών για ολλανδικές εταιρείες καθαρής τεχνολογίας	www.cleantechholland.nl
Ερευνητικό κέντρο ενέργειας	www.ecn.nl
Ένωση προμηθευτών περιβαλλοντικής τεχνολογίας	www.vlm.fme.nl
Τομέας υψηλής τεχνολογίας	www.hollandhightech.nl
Ολλανδική ένωση φυτικού πολλαπλασιαστικού υλικού	www.plantum.nl

Ολλανδική δημοπρασία λουλουδιών	www.floraholland.com
GREENPORT. Ολλανδική αγροτική συνεργασία	www.greenportholland.com
Βιοεπιστήμες και τομέας υγείας	www.lifesciencesheath.com
Διεθνές συμβούλιο διαμονής	www.hidc.nl
Λιμάνι του Ρότερνταμ	www.portofrotterdam.com
Αεροδρόμιο του Άμστερνταμ , Schiphol	www.schipholgroup.com
Οργανισμός νερού	www.dutchwatersector.com
Ολλανδικό κέντρο Αξιοπιστίας για τη βιώσιμη τεχνολογία νερού	www.wetsus.nl
Ναυπηγική ένωση	www.hme.nl